…ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ! 39-дэхи жэлээ гарана

…УРЯТ ҮНЭН

…ПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

…81 (9835) | 1962 оной апрелиин 5, четверг | Сэн 2 мүнгэн

…ПСС-эй ЦК-гэй МАРТЫН ПЛЕНУМЭЙ …ИДХЭБЭРИНҮҮДЫЕ БЭЕЛҮҮЛХЫН ТҮЛӨӨ

☆ ☆

…ОЛЗОРҺОО УРИД

…ЦК-гэй мартын Пленумэй шиидхэбэринүүдээр …Сэлэнгын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ хүдөө …телиин малшад ажалай эрхим амжалтаар долоон …эдэхи жэлэй түрүүшын кварталые үдэшэбэ.

…агайхид нэгэдэхи квартал соо гүрэндэ 530 центнер …ха гэһэн түсэбтэй байгаа. Тэрэнээ эндэхид мар-…табан хоногоор болзорһоонь уридшалан дүүргэбэ. …Цырен-Долгор Содномова, Ханда Найданова, …ланова, Евдокия Кондратьева гэгшэдэй нэрэ алда-…гүй гаража болохогүй. Эдэнэр ажахы соогоо …аадагаараа суурханхай.

…с колхозойхид гүрэндэ мяха худалдаха түсэбөө …лэн дүүргээ. Түсэбэй ёһоор 160 центнер мяха ху-…байһан аад, харин тэрэнэй орондо 171 центнер …анхай.

Г. Доржиев, хүдөө бэшэгшэ.

заһаха, һэлгэхэ юумэнүүдыень хуу заһаад байнабди.

Трактористнууд Г. Б. Дашибалданов, Д. Намсараев, Г. Ханзатов гэгшэд илангаяа һайнаар хүдэлжэ, хүрьһэ элдүүрилдэг машинануудые заһабарилжа үни дүүргээ юм.

Сэхынь хэлэхэдэ, урдань хүдөө ажахын машинанууд хээгүүр тооной арилгагдаагүй хэбтэдэг байгаа һаа, мүнөө үндэр ханатай хорёо соо жэрылдэнхэй. Тэдэ машинануудайнгаа мөөр, дискэ болон сошник доогуур хабтагайнуудые дэбдеэд, тарилга болотор хадагалаад байнабди.

Техникэ бэлдэлгые шалгаха гүрэнэй комисси ябажа үзөөд, машинануудаа яһала һайнаар бэлдээт гэжэ сэгнээ.

Бригадамнай хүдэлмэришэдөөр хуу хүсэд болонхой. Тракторнуудые бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглахын тулада тэдэниие хоёр халаанда хүдэлгэхөөр трактористнууд бии.

Механизаторнуудай һайнаар амархын тулада полевой станаа сэбэрлэжэ, сагаадуулжа, сонходонь шэлнүүдые һуулганабди. Механизаторнууднай булта хээрынгээ байрада байгаад ажаллаха юм.

Тиимэһээ нютагаймнай хүдөөгэй клуб тэндэ улаан булан нээжэ, шэнэ газетэ, журнал болон шатар, даам гэхэ мэтые байлгаха. Мүн шэнэ радио дамжуулгануудые дуулаха репродуктор оруулхабди.

Хээрынгээ байрада ниитын эдеэ хоол эмхидхэдэг заншалгайбди. Тарилгын түлэг дунда сеялкэшэдтээ халуун эдеэень поли дээрэ абаашажа үгэдэг гурим байгуулагдаһан.

Сеялкэ руу ороохо түргөөр эюулхын тула кузов дээрэ тусхай бункер тодхоһон хоёр автомашина бэлэн. Иигээд полевой стандаа булта буужа, үрэһэ хүрэнгээе хородохо, нара һалхинда тэрэнээ шанаржуулха гэхэ мэтэ хүдэлмэри хэхэмнай.

Тиихэдээ сеялкын хойно шэрэдэг 7 каток шэнээр (хуушанууднай бэлэн) хэжэ, эдэ үдэрнүүдтэ бэлдэхэмнай.

Трактор, машина дээрэ хүдэлжэ ябахадаа, элдэб гэнтын аюулһаа бэеэ һэргылхэ гээшэ тон шухала болодог. Бидэнэр энэ асуудалаар фермэ дээрээ механизаторнуудтаяа тусгаар семинар үнгэргөөбди.

Иигээд бидэнэр Мухаршэбэрэй «Эрдэм» совхозой Михаил Семеновой бригадынхидай жэшээгээр ажахын тоосоондо орожо хүдэлхөөр бэлдэжэ байнхайбди. Хамаг даабари, тоосоон совхозой бухгалтеридэ хэгдэжэ байнхай.

Д. А. Цыренов,
Анаагай совхозой 5-дахи фермын тракторно-тарян ажалай бригадын бригадир.

Хори.

…ЛӨӨДЭРШЬЕ ПОЛИДО …АРАХААР БЭЛЭМДИ

…дэ ондоохон хабар …йнабди. Яахадааб …болоһон КПСС-эй …мартын Пленумэй …инүүдые бэелүүл-… хаанагүй ажалай …но бшуу.

…анайшье фермын …тарян ажалай бри-…ай тарилгада бэлэд-…р яһала оролдожо бди. Энээгээрээ урмашажа, саашадаа тэрэ ургамалые бүри ехээр тарижа, гектар бүриһөө 150—200 центнер хүрэтэр свёкло хуряажа абахые оролдохо гэһэн дайшалхы зорилго урдаа табибабди.

…ёһоор 1700 гектарта …эбди. Мянган гек-…нисэ, хара таряа, …ахан овёс таригда-… газарта тэжээлэй …д ургуулагдаха юм. …ургамалнуудай гек-… 9 центнерһээ доо-…гаса хуряажа аба-… табигдана.

Малшад, һаалишадтай хөөрэлдэхэдэ үнеэд свёклодо бүрил дуратай, һүншье ёһоор ороно гээд тэдэнэр энэ ургамалые магтадаг болоо. Үшар иимэһээ бидэ байгша ондо 20—30 гектарта свёкло тарижа, һайнаар ургуулхые оролдохо байнабди. Гадна кукуруза ехээр таригдаха байха.

… ЦК-гэй мартын …тоол соо малда …эдхэхэ, тэжээлэй …алнуудые тариха …эн анхарал табиг-…ёдондо урдань эн-…ри таригдадаггүй …ай свёклые 5 гек-…а үзөө һэмди. Тии-…ай 100 центнер ур-…а абаһан байна-

Хабарай тарилгые һайнаар, түргөөр үнгэргэхын тула трактор, хүдөө ажахын машинануудые хүсэдөөр, һайн шанартайгаар заһабарилха гээшэ тон шухала болоно. Манай бригада 4 «ДТ-54», 2 «Беларусь», 1 «КДП-38» тракторнуудаа хуу совхозойнгоо МТМ-дэ заһабарилжа дүүргээд байнхай.

Хүдөө ажахын машинануудые заһабарилха тусгаар байра барижа, сеялкэ, плуг, борной, культиватор, лущильнигуудаа хуу задалжа, аршажа,

---

…ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

…городой Октябрьска районой арадай …арадай судьяе һунгаха үдэр тухай

…эй районуудай (го-…арадай сүүдүүдые …алта тухай Дүри-… статьятай зохил-…рядай АССР-эй …оведэй Президиу-…онь:

…болзоройнгоо дүү-рээдүй байтар ондоо тээшээ гаража ошоһонтойнь дашарамдуулан, Улан-Удэ городой Октябрьска районой арадай сүүдэй арадай судьяе һунгаха һунгалтые 1962 оной апрелиин 15-да, воскресенидэ үнгэргэхэ.

…рядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.

…рядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Ч. ДОРЖИЕВ.

…хото, Соведүүдэй байшан.
… мартын 29.

…ын аймагуудай гүрэндэ мяха, һү, үндэгэ …а мүрысөөнэй нэгэдэхи кварталай дүн

1962 оной апрелиин 1-нэй мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

	МЯХАН	һҮН	ҮНДЭГЭН
	123	79	222
	109	81	157
	107	96	83
	104	80	132
	91	80	91
…НЮТАГАЙ …ОНДЫН УПРАВ-…ЫДӨӨ			
	104	83	143
	143	89	131
	115	72	79
	113	100,1	133
	101	83	139
	89	59	87
	—	—	—
	—	—	—
…НЮТАГАЙ …ОНДЫН УПРАВ-…ЫДӨӨ			
	107	80	115
	112	75	100
	102	88	101
	176	72	176
	93	67	73
…ТАГАЙ АЙМАГ … УПРАВЛЕНИДЭ			
	113	76	95
	170	118	—
	109	68	70
	112	75	82
…ТАГАЙ АЙМАГ … УПРАВЛЕНИДЭ			
	113	73	77

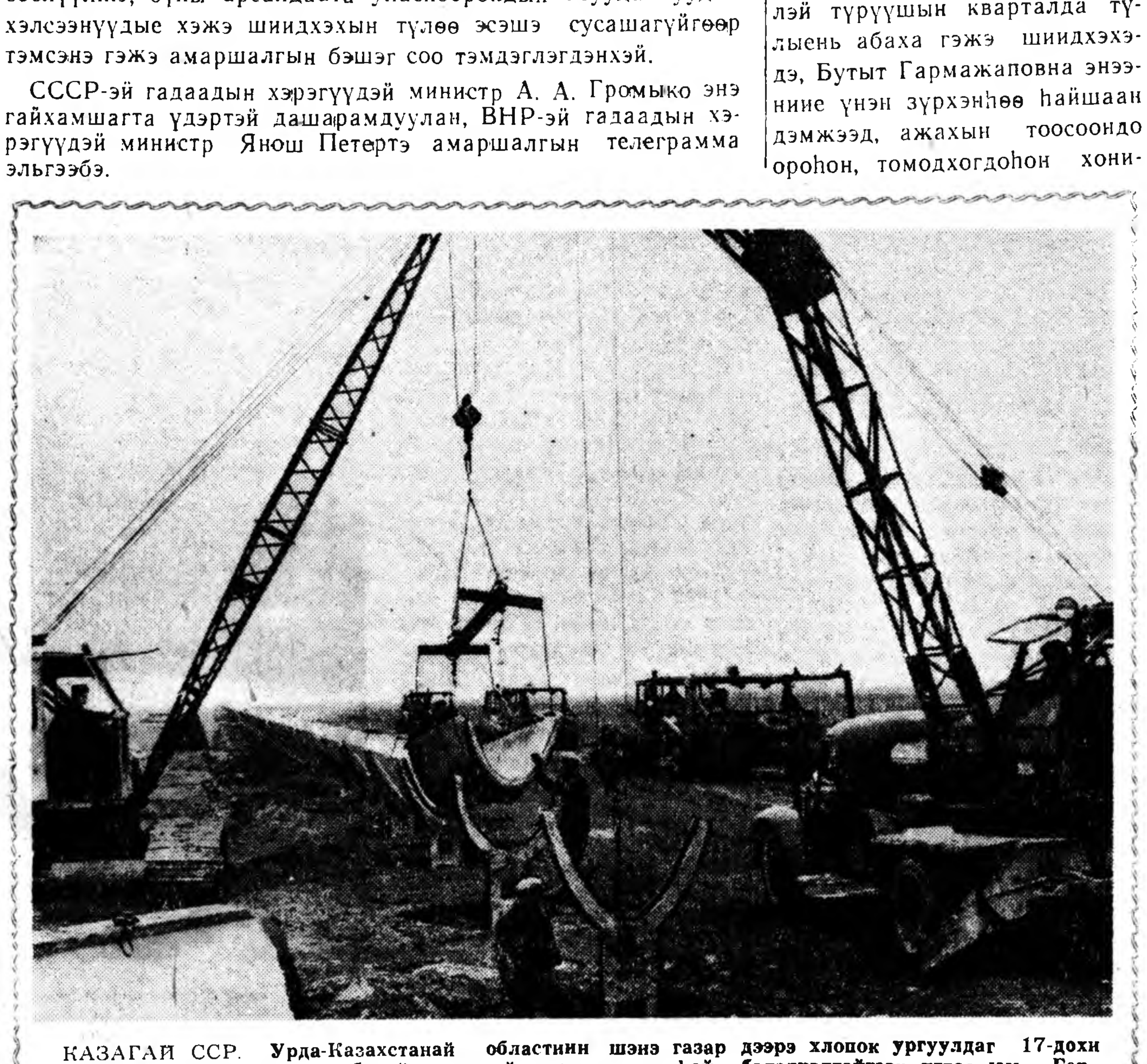
Советско-венгерскэ хани барисаан хэзээ хэзээнэйхиһээ бата бэхи

МОСКВА, апрелиин 3. (ТАСС). Нүхэр Н. С. Хрущев, Л. И. Брежнев Венгриин социалистическэ хүдэлмэришэнэй партиин ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь, Венгриин революционно хүдэлмэришэн-таряашанай правительствын түрүүлэгшэ Янош Кадарта, Венгриин Арадай Республикын Президиумэй түрүүлэгшэ Иштван Доби гэгшэдэ амаршалгын бэшэг эльгээгээ. Венгриие фашис богоолшолгоһоо сүлөөлһэнһөө хойшо 17 жэл гүйсэһэнтэй—национальна һайндэртэй дашарамдуулан энэ амаршалга эльгээгдэһэн байна.

Политическэ, экономическа, культурна асуудалнуудаар Советскэ Союз Венгриин Арадай Республика хоёрой хоорондо харилсаа холбоомнай улам бэхижэнэ. Энэ ушар хадаа манай арадуудай хани барисаанай хэзээ хэзээнэйхиһээ бата бэхи байһаниие элитээр тодорхойлно. Манай хани барисаан марксизм-ленинизмын залиршагүй үзэл сурталай ёһоор найдамтайгаар бэхижүүлэгдэнэ гээд тэрэ бэшэг соонь заагдана.

Советскэ Союзай, Венгриин правительствонууд амгалан ёһоор зэргэ оршон байха ёһо гуримуудые хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлжэ, бүхы арсалдаата уласхоорондын асуудалнуудые хэлсээнүүдые хэжэ шиидхэхын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэнэ гэжэ амаршалгын бэшэг соо тэмдэглэгдэнхэй.

СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко энэ гайхамшагта үдэртэй дашарамдуулан, ВНР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр Янош Петертэ амаршалгын телеграмма эльгээбэ.

КАЗАГАЙ ССР. **Урда-Казахстанай областиин шэнэ газар дээрэ хлопок ургуулдаг 17-дохи совхозой механизаторнууд хабарай полевой хүдэлмэриие һайн бэлэдхэлтэйгээр угтаа юм. Герман Цой гэгшын комсомольско участогай хабсаргагшад мүрысөөндэ түрүүлһэн байна. Зураг дээрэ: Герман Цойн участок дээрэ газар уһалдаг хэмэл хобоонууд хабсаргагдаха байна.**
ТАСС-эй фотохронико.

Ажахын тоосоондо ороһон бригадада

ХОНИН БҮРИҺӨӨ ХУРЬГАН АБТАА

— Эгээн түрүүн 4—5 жэлэй саада тээ манай эндэ хонидые һаял искусственна аргаар үрэжүүлдэг боложо байха үедэ бидэ энээндэ балай ехэ этигэдэггүй һэмди. Хэр угһаа хойшо хонидоо ходол хусада табяад һуудаг аад, гэнтэ тэдэнээ искусственна аргаар үрэжүүлдэг болоходоо, хониднай һубайршахагүй юм гү гэжэ ехэл айгша, маргагша бэлэйбди,— гэжэ мүнөө ахалагша хонишон Бутыт Гармажаповна Банзаракцаева һанан һанан хөөрэдэг.

Теэд хэнэйшье мэдэһээр ямар нэгэн шэнэ онол арга ажал хүдэлмэридэ абаһаар һаадгүйгөөр нэбтэрүүлэгдэхэ гээшэнь бэрхэтэй байдаг ха юм.

Бутыт Банзаракцаева бүри 1958 ондо өөрөө техник-үрэжүүлэгшын мэргэжэл шудалжа, колхоздоо эхэ хонидой отара даажа абаад хүдэлжэ эхилээ. Түрүүшын үдэрһөө хойшо хонидой үрэжүүлгэдэ эртээнһээ айхабтар нарин нягтаар бэлдээд, зоотехнигэй заабариие оролдосотойгоор сахижа, эмхитэйгээр хүдэлэн, энээндэ өөрыгөө, нүхэдөөшье һургаа. Энэнь тон ехэ аша үрэтэй байгаа. Юуб гэхэдэ, отарынхид хонидоо ороондо оруулхынгаа урда ходол тобир тарган байлгаад, искусственна үрэжүүлгын пункт һайнаар бэлдээд, хаһа саг соонь хонидоо үрэжүүлдэг заншалтай болоо. Бэлэдхэл һайнтай байгаад, искусственна үрэжүүлгын хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэжэ шадаһанайнь ашаар тэдэнэй даадаг отарада жэлдээ нэгэшье хонин һубайрдаггүй.

Нёдондо намар колхозойнгоо правлени, парткомой бүхы эхэ хонидоо богонихон болзор соо бултыень искусственна аргаар үрэжүүлээд, жэлэй түрүүшын кварталда түлыень абаха гэжэ шиидхэхэдэ, Бутыт Гармажаповна энээниие үнэн зүрхэнһөө һайшаан дэмжээд, ажахын тоосоондо ороһон, томодхогдоһон хонишодой тусхай бригада даажа абаа бэлэй. Одоол тиихэдэ өөрынь олон жэлдэ хүдэлжэ олоһон баян дүй дүршэл, техник-үрэжүүлэгшэ байһан мэргэжэл шадабаринь аргагүй ехэ туһатай байгаа бшуу. Искусственна үрэжүүлгэ хэгдэһэнэйнь ёһоор тус бригадада мүнөө январь соо 290 хурьган, февральда — 450, мартын 20 хоног соо 50 шахуу хурьган абтаад, нэгэшье үхэл гарзагүйгөөр түлжүүлэгдэнэ. Ондоогоор хэлэбэл, бүхы хонидойнгоо хурьгалжа дүүрээшьегүй һаа, мүнөө **зуун эхэ хонин бүриһөө дунда зэргээр 100 үлүүгэй хурьган абтаад байна.** Тиигэжэ нүхэр Банзаракцаевагай даадаг бригадынхид байгша оной үнгэрһэн 3 һарын дүнгөөр Сэлэнгынгээ аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой хонишодой дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлэнхэй. Эгээл эндэ ахалагша хонишон, техник-үрэжүүлэгшын шадамар бэрхэ, оролдосото ажалай үрэ элитээр харагдана бэшэ аал!

— Энэл даа, хонидоо искусственна аргаар үрэжүүлдэг болоһоноймнай аша туһа. Хонин һүрэгтөө хуса дүтэшье табихаяа болинхойбди. Тиигээдшье хонидоймнай үүлтэр али тухай һайжаржа, нооһо, мяханшье элбэгээр абадаг болохомнай ха юм. Харыт даа, хуул иимэ хурьгад гаранал даа,— гэжэ Бутыт Гармажаповна хашаагай таһалганууд соо бүлэг бүлэгөөрөө дэбхэрэлдэн байһан буржагархан сагаан, өөдэргэн сула хурьгадые заажа хэлэнэ.

Үнэхөөрөө үдэр хоног бүри түргэн тэнжэн томо боложо байһан эдэ хурьгадынь намар эхэнүүдэйнгээ тухай болошоод байха бшуу. Бригадын хонишод нёдондо намар хонидоо искусственна аргаар үрэжүүлхынгээ хажуугаар, даажа абаһан сабшалан дээрэһээ 427 центнер үбһэ, 208 центнер зелёнко бэлдэжэ, 18 тонно силос даража абаа һэн. Энэ бүхы үбһэ тэжээлынь хони, хурьгадтаа хүхэ ногооной гаратар зүбөөр эдюулхэдэнь хүсэд хүрэхэ байна.

— Байгша ондо үбһэ тэжээлээр тиимэшье баян бэшэбди. Үнгэрэгшэ жэлдэ түрүүшынхеэ ажахын тоосоондо ороһон аад, дүй дүршэл багатай байжа, сабшалан, таряалан дээрэһээ һанаһанда хүрэмэ һайн ургаса абажа бираагүйбди. Харин мүнөө жэлдэ үбһэ тэжээл һураггүй ехээр бэлэдхэхэбди,— гэжэ хонишод мэдүүлнэ.

Сабшалан, таряалангай ургасые эрид дээшэлүүлхын тула бригадада эртээнһээ ехэ хүдэлмэри хэгдэжэ байна. Хонишод сабшалан дээрээ 80 гаран тонно шэбхэ гарганхай. Иигээд дулаархада хонидоо хашааһаа гаргажа, шэбхыень баһал тэндээ зөөжэ эхилхэ юм.

Тус бригадада хамта 5 хүн: ахалагша хонишон Б. Г. Банзаракцаева, хонишод Б-Н. Жапов, Ц-Е. Гармажапов, Ц-Д. Батуева, В. Жамбалов гэгшэд хүдэлнэ. Энэ бригада зоноор үсөөхэншье һаа, тон ехэ эб…етэй, ямаршье ажал бүтээжэ шадаха хүсэтэй. Хүн бүхэн эндэ өөһэд өөһэдөө даадаг ажалтай. Жэшээнь, нэгэнэй хонидоо адуулжа гарахадань, нүгөөдэнь хурьгадаа эдеэлүүлнэ, уһална, дэбдихэрыень урилна, гурбадахинь—үбһэ тэжээл зөөдэг... Бригадада юрэдөөл нэгэшье хүнэй энэ минии хэхэ юумэ, тэрэнь шинии, энэнь хүндэ ажал, тэрэнь хүнгэн гэлдэжэ, арсалдажа байхань дуулдаггүй.

Партиин ЦК-гэй мартын Пленумэй гүн гүнзэгы удхашанартай материалнуудые эндэхи хонишод үнэн зүрхэнһөө һайшаан угтаа. Эрхим шанартай нооһо, мяха элбэг ехээр, гаргаша багатайгаар абаха арга боломжын али тухай ехэ байһаниие хүн бүхэн һайса ойлгожо, саашадаа бүри оролдосотойгоор, эршэмтэй шангаар хүдэлэн, амжалта туйлаха байһандаа гүйсэд этигэнэ.

Ф. Ушнаев.

Алууршадай ама татаха!

Конгын арадай эрхэ сүлөөгэй, бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэгшэ Антуан Гизенга хоёр һараһаа үлүү саг соо түрмэдэ зобожо тулижа байна. Хорото муухай һанаатай түрмын харуулшад энэ эрэлхэг патриодые тон хатуу шэрүүнээр байлгажа, тэрэнэй зоригые мохоохо һэдэлгэ гаргана. Колониализмын хүлһэншэд Гизенгые удаан саг соо хорложо алаха һанаатай. Иимэ һэдэлгэ гаргажа байһандань зэбүүрхэнэбди.

Брачнуудай тэрээнтэй уулзахыень зүбшөөнэгүй. Тиигэжэ тэрээндэ тон шухала медицинскэ туһаламжа үзүүлхыень хориһон байна бшуу. Африкын арадуудай эрхэ сүлөөгэй, бэеэ даанхай байдалай, амгалан байдал тогтоохын түлөө эрэлхэг зоригтойгоор тэмсэдэг энэ гайхамшагта хүнэй ами наһан аюулда ороо.

Мүнөөнэй зэрлиг хэрэгты аашатай алууршад Болабемба арал дээрэ гэмтэ хэрэг бэелүүлжэ байна. Бидэнэр, советскэ брачнууд, хүн зондо эгээ энэрхы сэдьхэлтэйгээр хандадаг мэргэжэлтэй хүнүүд энэ гэмтэ аашыень сэхэ шууд буруушаанабди.

Антуан Гизенгын ами наһанда аюул тохёолдохоёо болихо, тэрэ сүлөөдэ гараха ёһотой. Арадуудай һэшхэл, бүхы дэлхэйн һайн һайхан һаналтай олон миллион хүн зон иимэ эрилтэ табина. Конгын хүн зондо империалистнууд, тэдэнэй хүлһэншэд зоболон гашуудал тохёолдуулаа. Эдэ хорото этэгээдүүдэй зэрлиг муухай аашые усадхаха саг тулаба!

З. П. ХОДЖАЕВ,
Таджигай медицинскэ институтай ректор, Таджигай ССР-эй эрдэм ухаанай габьяата ажалябуулагша.

Х. Х. МАНСУРОВ,
медицинскэ эрдэмэй доктор, профессор, Таджигай ССР-эй эрдэм ухаанай габьяата ажалябуулагша.

К. Т. ТАДЖИЕВ,
медицинскэ эрдэмэй доктор, профессор, Таджигай ССР-эй эрдэм ухаанай габьяата ажалябуулагша.

СОВЕТСКЭ СОЮЗ ДОТОР

(ТАСС-эй мэдээсэлнүүдhээ)

ТҮРҮҮШЫН АЛХАМУУД

САРАНСК. Мордовидо эмхидхэгдэhэн нютагай үйлэдбэриин 5 колхозно-совхозно управлени ажал-ябуулгаяа эхилбэ. Саранска район хоорондын управлениие, республикын хүдөө ажахын министрээр үни удаан хүдэлhэн С. И. Митякин хүтэлбэрилнэ. Тэрэ КПСС-эй обкомой парторг М. И. Ведерниковтэй гээгдэнги ажахынуудаар ябаба. Тиихэдээ тэдэнэр хабарай тарилгада бэлэдхэлдэ хабаатай асуудалнуудые шиидхээ. Тэдэнэрэй дурадхалнуудаар город шадарай колхозуудта орооhото культурануудай болон кукурузын, овощ тарилтын талмай үргэдхэгдэбэ.

«Сельхозтехникын» отделенинүүд 17 оньhожоруулагдаhан отрядуудые область дотор эмхидхэбэ. Тэдэнэй мэдэлдэ түрүүшын техникэ — автомашина, трактор болон бусад машина үгтөө.

Шэнэ отрядууд урдань байhан нэгэдэлнүүдтэй хамта ганса мүнөө жэл тарялан дээрээ 1,5 миллион минеральна үтэгжүүлгэ гаргаха юм.

hААЛИШАДАЙ hУРГУУЛИ

ВЛАДИМИР. «Правда» колхоздо эмхидхэгдэhэн түрүү дүй дүршэлэй республиканска hургуулиие Владимирска болон Ярославска областиин 50 малшад hаяхан дүүргэбэ. Энэ hургуулиие СССР-эй Верховно Соведэй депутат, hү hаадаг бэрхэ мастер Валентина Григорьевна Хилькевич хүтэлбэрилдэг байгаа. Тэрэ өөрынгөө хани нүхэр Николай Михайловичтай хамта hү hаалиин хоёр фермэ дааха зуураа 176 үхэр hаадаг юм. Тэдэнэр 430 тонно hү hааха гэhэн уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэнэ. Жэлэй эхинhээ хойшо 100 тонно шахуу hүн hаагдаhан байна.

МАЙН УРДА ТЭЭХИ МҮРЫСӨӨН

МОСКВА. Москвагайхидай жэшээгээр майн урда тээхи заншалта мүрысөөн Уралай болон Украинын предприятинуудаар дэлгэржэ эхилээ. Магнитогорско металлургическа комбинадта майн урда тээхи мүрысөөе элитэ мастернууд нүхэд Горностаев, Рыжов, Юрьев, Галуско гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригаданууд үүсхээ.

ХҮДӨӨ АЖАХЫДА ЗОРЮУЛАГДАНА

КИЕВ. Украинын машина бүтээгшэд хүдөө ажахын техникэ бүтээлгээ үргэдхэхын тула социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ байна. Петровскын нэрэмжэтэ Херсонско заводой хүдэлмэришэд зунай эхилтэр түсэбhөө гадуур 650 кукуруза хуряадаг комбайн бүтээхэ гэhэн уялгатай. Луганска болон Запорожско арадай ажахын соведүүдэй предприятинууд уялгаhаа гадуур 7 мянган тракторна ашаа шэрэдэг тэргэнүүдые хэхэ гэжэ шиидэбэ.

Мүнөө жэл республика дотор бүхы дээрээ комбайн, трактор, сеялкэнүүд болон бусад техникын үйлэдбэрилгэ улам ехээр гаргагдахаар хараалагдана.

ЖЭЖЭ ПРЕДПРИЯТИНУУД ТОМОДХОГДОНО

ТБИЛИСИ. Грузиин гуталай арhанай промышленностиин предприятинууд томодхогдожо, тусхай шэглэлтэй болгогдожо байна. Жэжэ предприятинуудые томодхожо тусхай шэглэлтэй болгоходонь хүндэ хүшэр ажалые оньhожоруулха, шэнэ техникэ нэбтэрүүлхэ, продукциин шанарые hайжаруулха арга олгодоо.

12 ДАХИН ЕХЭ БОЛОО

РИГА. Дайнай урда тээхи үеынхитэй сасуулхада Латвиин промышленна продукци гаргалгань 12 дахин ехэ болоо. Энэ гансал шэнэ предприятинуудые байгуулгаар туйлагдаа бэшэ, мүн урданай завод болон фабрикануудые шэнэдхэн хубилгаhанай, техническэ дэбжэлтэ туйлаhанай аша үрэ мүн болоно. Мүнөө үедэ эндэхи предприятинуудта автомат болон хахад автомадууд үргэнөөр хэрэглэгдэнэ, бүхы хүндэ хүшэр хүдэлмэри бүри мүһэн оньhожоруулагдаа.

ОНЬhОЖОРУУЛАГДАhАН ШЭНЭ ОТРЯДУУД

СМОЛЕНСК. Тарялангай үтэгжүүлгэ бэлэдхэхын зорилгоор

ТАШКЕНТЫН ОБЛАСТЬ. Верхнечирчикска районой гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй депутат Любовь Ли гэгшын бригадын полинууд дээрэхи плантацинууд ногооржо эхилээ. Кукурузын үндэр баян ургаса ургуулан абадаг энэ эхэнэр Никита Сергеевич Хрущевой зүбшэл заабаряар бобово ургамалнуудые070 тарижа эхилээ. 27 гектар талмай дээрэ горохын эртын тарилга хэгдэhэн байна. Майн эсэстэ энэ талмайн гектар бүриhөө 40 центнерhээ бага бэшэ горох хуряажа абахаар тухайлагдана. hүүлээрнь азот элбэгтэй болоhон энэ газар дээрэ кукуруза таригдаха юм. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: бригадир Любовь Ли, колхозой түрүүлэгшэ Социалис Ажалай Герой Хван Ман Гым горохын урган гарасые хаража байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Улан-Удын «Теплоавтоматнка» завод өөрынгөө гол үйлэдбэриингөө хажуу тээ арад зондо хэрэгтэй—эбхэгдэдэг оро хэнэ. Эндэхид жэлэй түрүүшын квартал соо 15000 оро хэхэ байгаа. Эбхэгдэдэг оро хэхэдээ хабсаргажа хадахань гол хүдэлмэринь болоно. Энэ хүдэлмэридэ слесарьнүүд И. Хохряков, В. Чумаков, С. Зверев, В. Суханов, П. Безбаченко гэгшэд шалгарна. ЗУРАГ ДЭЭРЭ (зүүн гарhаа): И. Хохряков, В. Чумаков, С. Зверев, В. Суханов, П. Безбаченко гэгшэд байна.

А. МАНТАЕВАЙ фото.

ЗУРАГЛАЛ

ТҮМЭР ЗАМШАН

«Эрхим мэргэжэлтэ» гэhэн нэрэ зэргэдэ хүртэhэн түмэр замшадай хэблэлдэ тунхаглагдаhан список соо Улан-Удэ станциин паровозно депогой машинистын орлогшо Николай Иванович Смирнов байлсаа hэн. Өөрыень hайн танихаашьегүй hаа, нүхэдэйнь hайшаан магтадаг тухай мэдэгшэ, деподо гурбадахи арбан жэлээ хүдэлжэ байhыень дуулагша бэлэйб. Тиимэhээ өөртэйнь бодото нюураараа уулзаха гэжэ шиидэhэн байгааб...

— Ehотойл хүдэлмэришэн даа, зориhон хэрэгтээ хүрэжэл hаладаг хүн,—гээд машинист нүхэр Алексеенко өөрынгөө туhалагша тухай хөөрэнэ. — Бодоод үзэгты, энэ хүмнай деподо 26 жэлэй туршада хүдэлмэрилхэ зуураа, нэгэшье зэмэдэ ороогүй, ажал хэрэгтээ үнэн сэхээр хандадаг нүхэр гээшэ.

...Улан-Удын захын гудамжануудай набтархан гэр.

— Орогты, дээшээ hуугты,— гээд гэрэй эзэн эхэнэр урин налархайгаар угтаба.

Хараха янзада, балайшье ехээр үтэлхээ забдаагүй, hаншагаа сайжа эхилhэн энэ хүнэй хөөрөө шагнажа hуухада, намтарайнь хуудаhа иража байhандал болоно.

Хорин табан жэлэй саада тээ сэрэгэй албанhаа табигдаhан залуухан Николай Смирновой аяар холын Улан-Удэ түрүүшынхеэ ерэhэн ушар hаял шэнгеэр hанагдана. Хэдэн жэлэй туршада албанда ябаhан залуу хүбүүнэй гар хүдэр, балсангынь зангирhан, гансахан ажал дээрэ хаба шадалаа харуулхаар бэлэн байгаа hэн. Тэрэ үедэ түмэр замай транспортда эгээл нимэ хүнүүд хэрэгтэй болоод байгаа. Гэбэшье Николай Смирнов паровозой кочегар болон ажабайдалайнгаа арюухан замые эхилээ hэн.

Энэ хүшэршэг аад, hонирхолтой ажалда Николай шунажа орошоо бэлэй. Түрүүшын үдэрhөө машинистын туhалагша болохо гэhэн зорилго урдаа табяа. Теэд энэ зорилгоёо бэелүүлхэнь нилээд бэрхэтэйхэн хэрэг байшоо. Юуб гэхэдэ, Николайда hургуули гэхэ мүртэй юумэн үгы байгаа ха юм даа.

— Минии түрэлхидни түмэр замhаа холо, мордва зоной тосхондо ажаhуудаг hэн,— гээд Николай Иванович хөөрэнэ. — Мордва зон гээшэ минии багада урдынгаа харанхы гээгдэнги заншалые орхёогүй, бурханда ехээр шүтэдэг байhан юм. Нэгэдэхи класста hуража эхилээд байтарни эхэмни болюулжархёо бэлэй. Тэрэл дүүргэгдээгүй нэгэдэхи классаараа бүхы hургуулимни дүүрэшэhэн байгаа.

Нүхэр Смирновой ажабайдалай намтарhаа нэгэ бага урид орожо, hуралсал тухайнь хэлэхэдэ болоно: сухаришагүй, урагшаа hанаатай энэ нүхэр бүри наhатай болоhон хойноо үдэшын hургуулида ябажа, долоон класс дүүргэhэн байха. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай хүшэр хүндэ жэлнүүдэй үедэ машинистын туhалагша болоо. Дайнай тэрэ үедэ эрдэм hургуули багатай хүндэ хүсэтэ техникэ шудалан, машинистын туhалагша болохо гээшэ тиимэ бэлэхэн хэрэг бэшэ ха юм. Тэрэ үеын паровозуудта мүнөөнэйхидэл оньhото техникэ үргэнөөр хэрэглэгдэдэггүй hэн. Нэгэ паровоздо оройдоо хоёрхон хүн бүхэли сүүдхэ соо хүдэлмэрилхэдөө бүхы түлишыень топко руу гараараа хаяжа гарадаг байгаа.

Дайнай hүүлээр Эхэ оронойнгоо арадай ажахые hэргээн бодхоохын түлөө тэмсэлэй үедэ он жэлнүүд түргөөр үнгэржэ, манай түмэр замшадай хэhэн ажал, туйлаhан амжалта ороноймнай түүхын хуудаhанда алтан үзэгүүдээр бэшэгдэнхэй. Тэрэ сагhаа хойшо Николай Иванович 16 жэлэй туршада таhалгаряагүйгөөр станциин маневрово локомотивта хүдэлмэрилнэ. Энэ ажалда олон мянган тонно ашаатай состав шэрэжэ, холын аянда гарадаг бэшэшье hаа, тон харюусалгатай хэрэг дүүргэдэг байна. Хэhэн бүтээhэн ажал үдэр соогоо олон зоной урда тобойсо харагдадаг. Холын аянда мордохо поезднуудые бүридхэлгэ, ашаатай ерэhэн составуудые таhалан буулгагдаха газартань абаашаха, хооhон вагонуудые хэрэгтэй тээшэнь зөөжэ түмэр замуудые сүлөөлхэ—хуу баран маневрово паровоздо ажаллагшадай дүүргэхэ уялгата ажал мүн.

Нүхэр Смирновтол адляар уялгаяа дүүргэдэг, ажал хэрэгтээ үнэн сэхээр хандадаг машинистын орлогшонор станциин деподо үсөөн юм. Зам харилсаанай министерствын приказаар «Эрхим мэргэжэлтэ» гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэ тэрээндэ олгогдоhон ушар энэ юрын түмэр замшанай ажалай габьяагай бодото гэршэ болоно.

Николай Иванович даруу зантай, олон үгэгүй хүн. Өөр тухайгаа үсөөн үгэ хэлэдэгшье hаа, үхибүүдтээ ехэ энхэргэн, тэдэнээ коммунизмын үзэл сурталаар хүмүүжүүлхые оролдожо байдаг заншалтай. Гэхэтэй хамта, нүхэр Смирновой гаргаhан оролдолгын ашаүрэ харагдаhаар үнинэй.

Эсэгынгээ хүдэлмэришэ бэрхые халан абаhан, коммунизм байгуулхын түлөө тэмсэлдэ эдэбхитэй шударгыгаар хабаадалсажа ороhон хүбүүдээрнь омогорхохогүйн аргагүй. 8 үхибүүдэйнь хоёр ехэ — Владимир, Юрий гэгшэд Улан-Удын «Электромашина» заводой түрүү хүдэлмэришэдэй зэргэдэ оронхой. Эдэ хүбүүдынь оролдосотой hайн ажалайнгаа түлөө абаhан шагнал, баясхалангуудые эхэ, эсэгэдээ мэдээсэн баясуулдаг. Юрий хүбүүнэйнь портрет заводой хүндэлэлэй самбарhаа абтадаггүй. Автотранспортна 1-дэхи конторын хүдэлмэришэд Николай Ивановичын 3-дахи хүбүүн — Иваниие баhал магтаалай үгэнүүдээр хүндэлдэг. 4-дэхи хүбүүниинь аяар холын Чукоткодо сэрэгэй албанда, бэшэ дүрбэниинь hургуулиин hурагшад, сагаангаа ерэхэдэ эдэнэрыншье коммунизм байгуулгын тэмсэлдэ өөhэдынгөө хубитые оруулалсаха байха.

hаяхан Смирновтоной бүлэдэ үзэгдөөгүй ехэ баяр болобо. Гэрээр дүүрэн хүбүүд, ашанар. Николай Иванович 50 наhа гүйсэhэнэйнгөө баярые зол жаргалта ажабайдалай оршон байдалда тэмдэглээ бшуу. Гэрээр дүүрэн нүхэд, үхи хүбүүд...

50 жэл. Үнгэрhэн энэ табин жэлые юрын энэ түмэр замша миил үнгэргөөгүй. Хуби заяандань тудаhан ажал хэрэгэйнь ашаа туhые арад зомнай сэгнэнэ.

Ю. Мещеряков.

ЗОНОЙ ЭРИЛТ...
ЖЭЖЭ ХЭРЭГ БЭ...

Хүдөө нютагуудай ажалшадай эрилтэ хэрэглэмжые hайнаар хангахын тула худалдаа наймаа шэнэ гуримаар ябуулха тухай партиин шэнэ Программа соо эли тодоор заагданхай.

Тиин гэтэр Мухаршэбэрэй аймагай ажалшадай, илангаяа холын малшадай эрилтэ хүсэд хангагданагүй гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Эд бараанай эрьесын түсэб үнгэрэгшэ жэлдэ аймаг дотор 94,8 процент дүүргэгдэhэн гэхэ гү, али 384 мянган түхэригэй элдэб зүйл ажалшадта дутуу наймаалагдаа. Аймагай бүхы худалдаа наймаанай магазинуудай 50-ниинь жэлэйнгээ түсэб дүүргээ нэрэтэй.

hаяхан аймагай эд хэрэглэгшэдэй тоосоото суглаан боложо, үнгэрэгшэ жэлдэ аймпотребсоюзай правлени юу хээб гэhэн асуудалаар тус бүлгэмэй түрүүлэгшэ нүхэр Фомин, шалгалтын комиссиин түрүүлэгшэ нүхэр Волошин гэгшэд тэрэ суглаан дээрэ тоособо. Олониитэ эд хэрэглэгшэдэй түлөөлэгшэд энэ суглаанда ерэхэдээ худалдаа наймаанай а... ридэ ушардаг дутуу... усадхаха арга боломжо... рилго тухайгаа мэдэхэ,... халан абалсаха гэжэ с...

Үнэндөө правлениин... нүхэр Фоминай час х... хэhэн тоосоото элидх... да хабаадагшад түh... юушье дуулабагүй... худалдаа наймаанай... нуудые правлени хайш... гэлбэрилнэб, ажалша... жэ ургажа байгаа эри... хангахын тула ямар... га, эмхидхэлэй хүдэл... жэ хэлэбэгүй. Гансал... нуудаа дурдаад лэ, х... хайшан гэжэ ажала... гэжэ бодото тобшолол... хэлсэгдэхээр асуудал... түрүүн хүн зоной т... жээндэ хэрэглэдэг эл... магазинуудта саг үргэ... байдаг. Жэшээнь, Суу... совхозуудай, аймагай... нууд ажалшадаа hайн... лээмээр хангажа шад... ушарта, илангаяа Су... Зандин, Гашей, Хая... хүн зон хэдэн үдэр х... даг ушар али олон ... ралдай тосхоной Степ... сын айлнууд аяар 2... hаа дабhа, зуруул, т... тэеэ абахаяа колхоз... газинда ерэдэг.

Суглаанда үгэ хэлэ... худалдаа наймаанай... бии байгаа дутагдал... лэб тогтохо зуураа,... рэглэгшэдэй бүлгэма... түрүүлэгшэ нүхэр Ф... тушаалтад хүдөө н... үсөөн гарадаг. Нютаг... зинуудаар ябажа, а... тэйнь танилсадаггүй,... ламжа үзүүлдэггүй г... гараа.

Наймаалагшадай ... литическэ хүдэлмэри... данагүй. Аймагай... нуудта аяар 90 гара... Жэлэй турша соо үйл... союзай суглаан нэгэ... социалис мүрысөөн... дээрэл бэшэгдэнхэй. ... hара, квартал бүри... Ямар магазинай тү... гээгдэжэ ябаhые мэ... Гансашье наймаалаг... дөө хүтэлбэрилэгшэд... жэ ябаhые мэдэдэггү...

Мүнөө аймагай а... да огородой эдеэн,... мэтые харахагүйт.... зөөри үбэршэлхэ, үри... үнгэрэгшэ жэлдэ 159... Тэдэнэйнь 32-ниинь... дээшэ үрилтэ хээ. Бү... ган түхэригэй үрилт... ушарhаа гүрэнэй зөөр... тэ хэгдээб гэхэдэ,... хэрэглэгшэдэй бүлгэ... шалгалтын комиссиин... хиналта саг соогоо... гүй, хэгдэхэдээшье... гаар хэгдэдэг. Гадна... наймаалагшадые ша... мүүжүүлхэ тушаа h... гүй, магазинда хүн... дайралдаhан лэ хүн... ажалайнь дэбтэршье... даг ушар бии.

Дээрэ хэлэгдэhэнhэ... лол хэлтэйб гэхэдэ,... бүлгэмэй правлени а... тэ дүүрэн түгэс хан... тиин шэнэ Программ... зорилгые бэелүүлхэ т... эмхидхэлэй хүдэлмэр...

Б. Жамбалов,

Социалис оронуудай бата нэгэдэлые саашадань бэхижүүлгэдэ КПСС-эй дүүргэдэг үүргэ

Социализмын дэлхэйн системэ боложо нэгэдэhэн гүрэнүүд хүн түрэлтэнэй хүгжэлтэдэ ехээр нүлөөлдэг агууехэ интернациональна хүсэн болонхой. Манай үе сагай гайхамшагта документ болоhон КПСС-эй Программа дотор эдэ гүрэнүүдэй гаталhан зам, тэрэнэй түүхэтэ удхашанар, саашанхи хүгжэлтын арга боломжо гүн гүнзэгыгөөр тодорхойлон харуулагданхай. Энээн соо социализмын системын мүндэлэн гараhан шалтагаан шэнжэлхы ёhоор тобшолон харуулагдаа, тус системын хүгжэхэ гол ёhонууд тодорхойлогдоо.

Капитализмhаа социализм ба коммунизмда орохо зам хадаа түүхын хүгжэлтын жама ёhон, общественна хүгжэлтын үрэ дүн мүн гэжэ КПСС-эй Программа дотор заагданхай.

Капитализм гээшэ эгээ hүүлшын мүлжэлгэтэ байгуулалта мүн. Энэ байгуулалта мүнөө hүүлшынгээ шатада — империализмын шатада оронхой, тиигээд капитализмын бүхы зүрилдөөнүүдые ушар ухаангүйгөөр хурсадхажа түгшүүритэй болгоод, капитализмые социализмаар hэлгэхэ бодото арга нүхэсэлнүүдые бүридүүлээ.

Советскэ Союзай табиhан социализмын замаар Албаниин, Болгариин, Венгриин, ГДР-эй, Вьетнамай Демократическа Республикын, Хитадай, Корейн, Монголой Арадай Республикын, Польшын, Румыниин, Чехословакиин арадууд дабшажа ябана. Холбоото Штадуудай хамар доронь — Кубада социализмын одон бадаржа байна. Эдэ гүрэнүүд Советскэ Союзтай хамта социализмын хүсэн түгэс лагерь боложо бүридэнхэй. Эдэ оронуудта миллиардhаа үлүү — бүхы хүн түрэлтэнэй гурбанайнь нэгэ хубиhаа олон хүн зон ажаhуудаг. Социализмын дэлхэйн системэ нэгэл уг зорилготой, социализм ба коммунизмын замаар дабшажа ябаhан сүлөөтэ арадуудай социальна, экономическа ба политическэ бата нэгэдэл болоно. Гүрэнүүд хоорондын тон шэнэ шэнжэтэй, адли эрхэтэй, бэеэ даанхай байдал, аха дүүгэй хани барисаан энэ социалис лагерьта бии болоhон байна. Социалис оронууд хамтынгаа хүсөөр, нягта барисаатайгаар социализм, коммунизм байгуулжа байнад.

Хэдэн миллион хүн зоной байдалые хубилгаха талаар социалис оронууд хамтын баян дүй дүршэлтэй болоо, гүрэн түрын байгуулалтада олон шэнэ шэнжэ маяг оруулаа. «Бүхы нацанууд социализмда орохо, ...тиихэдээ булта аб адляар ерэхэгүй, гүрэн бүхэн пролетариадай демократида ямар бэ даа нэгэл ондо түхэл маяг оруулха юм...» **(В. И. Ленин).**

Социализм гээшэмнай арадууд болон гүрэнүүдые дүтэлүүлэн нэгэдхэдэг. Эгээл тиимэhээ үргэн хани харилсаанай ашаар социализмын экономическа үндэhэ hууринь ходо-доо бүхэжэхэ болоно. Социалис байгуулалта хадаа капитализмын үедэ байhан оронууд хоорондын тэгшэ бэшэ байдалые, гээгдэлые усадхаха, капитализмын үедэ гээгдэжэ ябаhан гүрэнүүдэй экономикые түргэнөөр хүгжөөхэ, тиин социалис лагериин бүхы гүрэнүүдэй хүгжэлтые адлирхуу болгохо арга нүхэсэл хангадаг байна.

КПСС-эй XXII съезд дээрэ үгэ хэлэhэн хани барисаата компартинуудай түлөөлэгшэд социалис гүрэн бүхэнэй амжалта социализмын бүхы системын амжалтаhаа эшэ үндэhэтэй гэжэ тэмдэглээ hэн. Социалис гүрэнүүдэй хүгжэлтые адлирхуу болгон өөдэнь татаха гээшэ нэн түрүүн орон бүхэнэй доторой арга боломжые хүсэдөөр хэрэглэhэнhээ, арадай ажахые хүтэлбэрилхэ онол аргаhаа болохо байна. КПСС-эй ЦК-гэй мартын Пленум социалис ажахыгаа ударидан хүтэлбэрилхэ Ленинэй ёhо гуримуудые бэелүүлhэнэй үльгэр жэшээ мүн болоно.

Партиин Программа дотор хараалагдаhан асари ехэ түсэбүүд, экономикынгоо бүхы hалбарида Совет гүрэнэй туйлаhан амжалтанууд бүхы дэлхэйдэ элитэ болонхой, социализм гээшэ ажалша хүнэй урда заха хизааргүй ехэ арга боломжо нээжэ үгэнэ гээд эдэ баримтанууд харуулна. Совет гүрэндэ арад зоной ажаhуудалые улам hайжаруулжа байхадань, капиталис оронуудта ажалгүй хүнүүд олошорно, бодото салин хүлhэниинь бага болоно, үлэсхэлэн байдал улам дэлгэрнэ. Совет гүрэндэ неделидээ 35 часай хүдэлмэриин үдэртэ орохоёо байхадань, Францида хүдэлмэриин недели богони болгохо тухай хэлсээншье үгы, харин неделинь 48 часhаа үлүү болодог. Англи, Франци, ФРГ ба Итали—эдэнэй бултанайхиhаань дүрбэ дахин олон студентнэр манай орондо hуража байдаг.

Арадуудай хоорондын хани барисаанай, амгалан ёhоор зэргэ оршон байха үзэл бодол манайда мандан дэлгэрэнхэй. Тиихын хажуугаарнь, капиталис дэлхэйдэ термоядерна дай үүдхэхэ шунахай муухай бэлэдхэл хэгдэжэ байдаг. Президент Кеннедиин hаяхан конгресстэ эльгээhэн бюджедэй проект энээниие гэршэлнэ. 1962—1963 онуудта 72,8 миллиард доллар (энэнь бюджедэй бүхы гаргашын 79 процентнь болоно) сэрэгэй гаргашада хараалагданхай. Тиигэн гэхэдэнь, элүүрые сахиха болон бэшэ хэрэгсэлдэ миил 5 миллиард доллар, гэгээрэлдэ 1,5 миллиард доллар гэхэ мэтэ байна. Ерэхэ жэлдэ ажалгүй хүнүүд улам олошорхо гэжэ урид hануулагдаhаншье hаа, Америкын президент Кеннеди хэдэн арбаад миллион ажалгүй хүнүүдые үсөөрүүлхээр хэмжээнүүдые бюджедэй проект соо хараалаагүй.

Социализм, коммунизм байгуулгадаа социалис оронуудай улам ехэ амжалта туйлахадань, капиталай оронуудта улам олон ажалшад өөhэдынгөө эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэдэг болонхой. Капиталис байгуулалтаhаа кризис, дайн сэрэг, үлэсхэлэнтэ байдалhаа бэшэ ондоо юумэ хүлеэлтэгүй гэжэ эдэнэр өөhэдынгөө дүй дүршэл дээрэhээ ойлгоо.

Уласхоорондын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй шэнэ үе шатада революционно хүдэлөөн улам түргэн дэлгэрдэг байна. Энэ талаар Кубын революци hонирхолтой. Хэдэхэн жэлэй саана империализмда, колониализмда эсэргүүгээр эхилhэн энэ революци хүгжэ-хүгжэhөөр социалистическэ революци болоhон байна. Баруун түбидэхи баатарлиг Куба энэ талаар түрүүшын орон болонхой.

Кубые бүхэдэлхэйн революционно пролетариат, социализмын бүхы лагерь дэмжэжэ, эдэнэр Кубада бүхы юумээрээ туhалхаар бэлэн байна гэжэ уласхоорондын хархис хүсэнүүд hайн мэдэнэ. Энэньшье ойлгосотой ааб даа. Юуб гэхэдэ, капиталис системын үндэhэ hууринь үйлэдбэриин хэрэгсэлтэй хамта бүхы юумэе өөhэдөө эзэлжэ байдаг, тэдэнэй үмсэ болоно бшуу... дэнь, социалис сис... кын гол үндэhэнии... риин хэрэгсэл болон... хамтын, ниитын бо...

Дэлхэйн социалис... нуудай харилсаа хо... хэсэл улам үргэдж... шээнь, Совет гүрэн... аха дүү социалис ор... ран промышленна... ригдаа. Эдэ оронуу... 7,8 миллиард түхэ... гөөр) урьhаламжа ... лаhаа социализмын... манай гүрэнэй эко... тэдэ горьтой туhа х...

В. И. Ленинэй х... нэгэ ниитэ түсэб... дэлхэйн коммунис... лагдахаар мүнөө ... ябажа байна. Соц... аха дүүгэй бүлэ со... дөөнэй үгы болохо... нууд хоорондын э... юм. Олон ондоо үн... социалис гүрэнүүд... Чехословакида, Рум... да, Польшодо, мүн... марксистско-ленинск... хараа шугамай үнд... на асуудал шиидхэ... ашаар бүхы үндэh... нэгэдэл бүридэн... ушар хадаа мүнөө... жа байhан арадуу... найнгаа эрхэ сүлөө... сэлдэ урмашуулан...

Социалис хани н... дай соёл гэгээрэлэй... ха тума бэс бэеын... рэлдэ нүлөөлэлгэнь... но, интернациональ... хүгжөөнэ. Коммунис... ционализмын үзэл...

Вьетнамай Демократическа Республикада элшэ хүсэ хэрэглэхэ база бии болгогдожо байна. Тхан Хоа провинцида, Шу мүрэн дээрэ Советскэ Союзай туhаламжаар автомадаар хүдэлгэгдэдэг гидроэлектростанци баригдаа. Энэ станцида гаргагдаhан электрын элшэ хүсэ хэрэглэжэ, провинциин 10 гара мянган гектар газар уhалагдаха юм. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Шу мүрэн дээрэ баригдаhан хаалта, электростанци.

ВИЛ—ТАСС-эй фото.

ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

УРЯТ

С-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой

82 (9836) | 1962 оной апре

КПСС-эй ЦК-

ДӨӨ АЖАХЫГАА

й партийна эдэб- лаан һаяын үдэр- ан-Удэдэ болобо. ЦК-гэй мартын дүнгүүд ба хүдөө улам һайнаар ху- г болохын тула об- ртийна организа- улхэ зорилгонууд» далаар КПСС-эй обкомой нэгэдэхи В. Р. Филиппов

Филиппов КПСС-эй мартын Пленумэй удхашанар тухайда гээ эхиндэ онсолон партиин болон байдалда, комму- лхын түлөө манай шухала һуури эээл- бэ. Энэ хадаа ком- уулалтын, мүн пар- Программа бодото елүүлхэ маша шу- гонуудые КПСС-эй ын удаа бүхы та- ын хэлсэһэн, ЦК- н Пленум болоно. байгуулалтын тон бэрхэтэй зорилго- ые бэелүүлхэ хэм- ай—хүдөө ажахы- жэ, арад зоной ка байгаа эрилтэ е хүсэд дүүрэн ороо тарня, мя- н бусад продукт- н доторо элбэг- эмжээнүүд тухай э Пленум дээрэ гдээ.

жэлнүүдтэ манай дөө ажахы нилээд танууды туйлаа. хүдөө ажахыдахи ртимнай эрид шан- ... та-

дөө ажахын продуктнуудые абаха, бэлэдхэхэ хүдэлмэри түсэблэхэ, тэрэнэй ямараар бэелүүлэгдэжэ байһые хинан шалгаха, колхоз, совхоз бүхэндэхи үйлэдбэрииe эмхидхэлгэдэ эдэбхитэйгээр нүлөөлхэ, мүн газар тарялангай, мал ажалай продуктнуудаар ороноо хангалгын түлөө харюусаха юм.

Хүдөө ажахын продуктнуудые үйлэдбэрилэн абахын түлөө партийна организацинуудай харюусалга дээшэлүүлхэ хэрэгые партимнай тон шухала удхашанартайда тоолоно. Эрхим жэшээнүүдээр хүнүүдые һургаха, эрдэм наукын ба түрүү дүй дүршэлэй туйлалтануудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхэ гээшэ партийна организацинуудай эмхидхэлэй хүдэлмэридэхи гол зүйлынь болоно. Колхозууд, совхозууд, бригадануудта дүй дүршэлтэй эмхидхэлшэд болон мэргэжэлтэдые үгэжэ бэхижүүлхэ асуудалда онсо анхарал хандуулагдана. Хүдөө ажахын үйлэдбэриие эмхидхэлгэдэ агрономой, зоотехнигэй, ветеринарна врачай, инженер-механизаторай дүүргэдэг үүргэ улам дээшэлүүлэгдэхэ ёһотой.

Бурят ороной коммунистнууд болон хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд партиин Центральна Комитедэй мартын Пленумэй шиидхэбэринүүдые ехэ баяр баясхалатайгаар угтаа.

Пленумэй дүнгүүдые ма партиин зохёон байгуу асари ехэ ажал-ябуулгы дото аша үрэ мүн гэжэ но. Партимнай П...

	бухь	тэрэ эдэ ний	эде цен	1000 шэг	тург (процент)
5	15,4	15,1	99,8	353,0	93,0
2–13	11,5	10,5	91,0	317,0	78,0

сагай уларилай й һайн байбашье, хожомдуулһанһаа, о, ургасань нилээд үрэһэнэйнь шанар уу болоһон байна. 7 хоногоор хожомриһанһаа болоод, орходоо эдеэшэнинь 7,1 процен-

тээр бага абтаа. Тэрэнэйнь шэгнүүр 36 граммаар хороо. Ямар болзорто хуряахада бобын ороохоной протеин ехэ болоноб, али бага болоно гү гэжэ туршалга хэгдэжэ үзэгдөө. Энээнһээ баһал һонирхолтой үрэ дүн абтаһан байна (Таблица 2).

...хуряагдааб, тэрэнэйнь болзор		Абтаһан ургасань га бүриһөө (центнер.)	Тэрэнэйнь протеин (процентээр)	Га бүриһөө абтаһан протеин (килограммаар)
...хуряалга	18/VIII	7,8	19,4	151,3
...хуряалга	30/VIII	15,4	24,8	371,9
...сэхэ хуряалга	10/IX	11,7	20,8	243,4

тэжээлэй бобы ургуулагдана

й Центральна Комитедэй а зорилгые болзорһоонь н хизаарай хүдөөгэй ажалүсэд шангаар хүдэлжэ

шной гуримаар эрхилдэг -шэнжэлэлгын институдай агрономууд, ажалай түрүү- тэмсэлдэ ехэхэн үүргэ дүүрнь лабтай.

э, пропашной гуримаар эр- танай Бурядай республика- эрдэмэй элитэ ажал-ябуулаг- Прянишниковай һургаал заа- ай байгаа. Танай нютагай ишниковай зохёол хододоо һон, шэнэ түрүү юумын түономуудта тон ехээр туһа- ахын институдай һуралсаном байгша намда тэдэ атай туһатай байгаа гэжэ р газар тариалангые шэнэ ропашной ургамалнуудые, бөөр тарьяад, һайнаар ур-

орондошье ехээр таригдагдаха бэзэ гэжэ найданаб. гарижа ургуулха талаар республикын газетэнүүдэй үгэхэ байһандаа ехэ баяр-

Н. Чеканова,
үдөө ажахын институдай алгын ажахын агроном,
Социалис Ажалай Герой.

Тус таблицада дээрэһээ харахада тэрэниие хаһа сагтань амяарлан хуряажа абаһанай ашаар ургаса ехэ абтаа, ороо- һонойнь тэжээлэй шанар, шэмэ нилээд дээшэлһэн болоно бшуу. Тиимэһээ тэжээлэй бобы һайса эдеэшүүлжэ, ороохо ургуулжа абаха гэбэл, тэрэниие амяарлан хуряахада эгээл таарамжатай гэжэ лаблан хэлэмээр байна.

Ургасаяа амяарлан хуряаха байбал, тэрэнээ хэды багтань хадажа, ваалынь суглуулхаб гэжэ зүбөөр тодоруулха гээшэ ехэ удхатай. Сагһаань урид, доогуурхи буурсагуудайнь ногоон зачдаа, хүсэд эдеэшээгүйдэ ха-

даа һаа гү, али үгышье һаа, дан хожомдожо доогуурхи буурсагайнь эдеэнэй харалшаһан хойно хадабал, ургаса ехэ гээлтэдэ ородог гээшэ. Юуб гэхэдэ, түрүүшын ушарта ороохониинь хүсэд эдеэшээгүй, ёһоор шэмэтэй болоогүй байна бшуу. Харин хоёрдохи ушарта үлүүсэ ехээр эдеэшэжэ, эгээл һайн ороохониинь хадахада, мүн ваалынь суглуулхада һайража унана ха юм. Илангаяа «Жемчужина полевая» сортын бобын ургасые хуряахадаа заашье хожомдожо болохогүй. Тэрэнэй буурсаг хатахадаа хахаржа, ороохониинь гоожошодог.

Үнгэрэгшэ жэлэй эрхэ байдал дээрэһээ харахада, **гол ургасынь доогуурхи буурсагуудай эдеэшэжэ, шарабтар үнгэтэй боложо байха үедэ хадахада таарамжатай** байгаа һэн. Энэ үедэ бобын эшын дундуурхи буурсагуудай ороохон досоогоо хатуужажа, ваал болоод хэбтэхэдээ бүри һайса эдеэшэнэ. Тиимэ ургасын ваалнуудые дээрэһээ хатажа, һаршаганадаг болоод байхадань суглуулхада өөрэгүй, харин доогуурхинь нойтоборшье байхадаа аюултай бэшэ.

Энэ ургамалые ямараар тарихада эгээл таарамжатайб гэжэ шэнжэлжэ үзэһэнэй ёһоор харахада, нёдондо «Ягаан бобик» сортын үрэһэн үргэн зуруудтайгаар, тэрэнэйнь хоорондо 70 сантиметр зайтайгаар тариһамнай урда урда жэлнүүдэйхиһээ һайн ургаса абтаа. Тэрэнээ кукурузын сеялкээр таряа һэмди. Нэгэ погонно метр газарта дунда зэргээр 15 ургамалай гарахаар таригдаа. Тиихэдэ туршалга хэжэ, тэрэниие квадратно-гнездовой аргаар тарихадаа нүхэн бүридэ 3—4 үрэһэ хаяабди.

Ямар аргаар тарихада га бүриһөө ехэ ургаса абтанаб гэжэ иимэ таблица дээрэһээ харая.

Ямар аргаар таригдааб	Болзорынь		1000 ороохоной шэгнүүр (граммаар)	га бүриһөө абтаһан ургаса (центнерээр)
	тарилгын	хуряалгын		
квадратно-гнездовой аргаар	4—5/V	29/VIII	345	15,4
үргэн зуруудтайгаар	5/V	30/VIII	326	23,2

Квадратно-гнездовой аргаар тарихада ургасань юундэ иимэ ехээр доошоо орооб гэхэдэ, нүхэн бүхэндэ үсөөн үрэһэ хэжэ тариһанһаамнай болоо. Мүн ургасын гол түлэб сэсэглэжэ эхилхэдэ сагай уларил таарамжагүй байжа, тэрээндэ ехэ һаад ушаруулаа. Гадна бобово ургамалай захаархи набшаһа намаагай түлэг сэсэглэжэ байхада ехэ халуун болоод, зарим сэсэгүүдынь һалаатаяа дүрэжэ унаа.

Квадратно-гнездовой аргаар таригдаһан газарай ургаса үргэн зуруудтайгаар таригдаашадал адли баһал хажуу тээшээ ехэ һалаатажа гараагүй, харин гол эшэеэ тойрожо набшаһалан сэсэглээ. Тиимэһээ гол эшэнь эртэ, ехэ халуунай болохоһоо урда сэсэглэжэ үридөө ха юм. Тиимэһээ үргэн зуруудтайгаар тариһан газарта квадратно-гнездовой аргаар таригдаһанда орходоо га бүридэ 4 дахин ехэ эшэ намаа гараһан байна. Энээнэй ашаар ургасашье һураггүй ехэ болоо. Тиигэбэшье тэжээлэй бобые квадратно-гнездовой аргаар тарижа болохогүй гэжэ хэлэгдэнэ бэшэ. Тиимэ аргаар тарибал, нүхэн бүридэ эгээл таарамжатай тоотой үрэһэ хэхэ ёһотой. Үнгэрһэн жэлнүүдэй дүй дүршэл дээрэһээ харахада, манай ажахын эрхэ байдалда нүхэн бүридэ 4—6 ургамалай гараахаар тоотой үрэһэ тарихада зохистой гэжэ тодоруулагдаа. Сэбэр пааргүй һаа, кукуруза, бобы ургамалнуудые квадратно-гнездовой аргаар тарибал, буртаг үбһэ, үрмэдэһэнтэй тэмсэхэ эгээл гол арга гэжэ тоолодогбди. Манай туршажа үзэхэдэ квадратно-гнездовой аргаар тариһан газарта буртаг үбһэ үрмэдэһэниинь үргэн зуруудтайгаар тариһан газарайхида орходоо 51 процентээр бага байгаа.

Бидэ бобово ургамалые бүри түргэн, богони болзорто эдеэшүүлжэ абадаг болохын тула туршалга һайса хээбди. Энэ зорилгоор бобово ургамалай **дундуурхи буурсагай ороохонойнь монсойжо эхилхэдэнь дээгүүрхи набша намаае 10—20 сантиметрээр хиргажа хаябди.** Манай эндэ энэ хүдэлмэриие августын түрүүшын хахадта хэхэдэ таарамжатай. Тиигэжэ бобын эшын дээгүүрхи набша намаае тайрахада (чеканка) ургасань 5—6 хоногоор, харин зарим газарта 10 хоногоор урид эдеэшэнэ гэжэ тодоруулагдаа. Дээгүүрхиинь хиргаһан, тайраһан ургасын ороохон һураггүй һайнаар эдеэшэһэн, шэгнүүрынь хүндэшье байдаг. Тиимэ туршалга хэгдээгүй газарайхида орходоо эдеэшэһэн ороохон 2,7 центнерээр ехэ абтажа, ороохон бүхэнэйнь шэгнүүр 31 граммаар хүндэ байба. Илангаяа хожомшог эдеэшэдэг сортын бобы таридаг, хүйтэншэг уларилтай, шииг

нойтоор элбэг газартай районуудта ургасынгаа дээгүүрхиие тиигэжэ тайраа һаань, таарамжатай байха гэжэ һанагдана. Энэ хүдэлмэридэ ехэ гаргашашье гарахагүй.

Үрэһэ ургуулжа абахын тула хожомшог эдеэшэдэг сортын **ургасын түргэн эдеэшэхынь тулада хуряахаһаа 5—7 үдэр урда тэрэнээ лабһагай уһаар сасахада һайн.** Бидэ багахан газарта ургасаяа лабһатай уһаар сасажа туршаа һэмди. Нёдондо 10 процент лабһатай уһа сасаһан газартамнай һайн үрэ дүн харуулагдаа. Энээнэй ашаар бобын ороохон һураггүй хуурай, сэбэрээршье абтаа. Юуб гэхэдэ лабһатай уһа сасаһан газарай ургасын эшэ набша байра дээрээ хатаад унажа, комбайнаар хуряажа сохиходо ехэ зохистой хүнгэн болоно бшуу. Энэ арга хэрэглэһэнэймнай ашаар гектар бүриһөө 1,6 центнерээр ехэ ургаса абтажа, ороохониншье һураггүй томо байгаа. Ургасада минеральна үтэгжүүлгэ оруулхадашье болохо. Тиихэдээ тэрэнээ элдэб хоро сасадаг тракторай опрыскиватель соо хээд, ургамалай гэмтэхэгүйн тулада мөөридэнь халхабша хээд ябахада болоно.

Энэ ургамалай үрэһые тарихынгаа урда гектар бүридэ 5 грамм хэмжээнэй молибденовокислый аммони холижо хэхэдэ зохид. Энэ арга хэрэглэхэдэмнай тиимэшье ехэ ургаса абтаагүй. Харин Алтайн хүдөө ажахын институдай химиин кафедрынхидай Алейскэ районой «Дружба» совхоздо туршалга хэжэ үзэһэнэйнь ёһоор молибденовокислый аммони гэдэгээр угааһан үрэһөөр тариһан газарайнь ургаса га бүриһөө 1,1 центнерээр ехэ боложо, тэрэнь 2—3 хоногоор урид эдеэшээ.

Үнгэрэгшэ жэлдэ бидэ урда **тээнь бобово ургамал ургуулһан газарта шэниисэ тарихада ургасань хэды шэнээн дээшэлнэб** гэжэ хаража үзөөбди. Урда жэлынь бобы тариһан газарта шэниисэ тарихадамнай га бүриһөө 24 центнер ургаса абтаа гэхэ гү, али сэбэр паарайхиһаа оройдоол 0,5 центнерээр бага ургаса хуряагдаа. Тиихэдэ горох — овёс, викэ— овёс холисотой тарилгын һүүлээр тэндээ шэниисэ ургуулаашадамнай орходоо 1,3—3,7 центнерээр дээшээ ургаса тэндэһээ абтаа.

Энээн дээрэһээ харахада тэжээлэй бобы ямаршье ургамалһаа үлүүсэ газарай хүрьһэ азот элбэгтэй болгожо, ургасыень нилээд дээшэлүүлнэ бшуу. Мүн бобы болон бусад бобово-залаата ургамалнуудай һүүлдэ тэндэнь шэниисэ тарихада ургасань ехэ эрьежэ унадаггүй, ороохониньшье эдеэ һайнтай байдаг гээшэ. Юуб гэхэдэ 1960 ондо шэниисэеэ ехэнхинь сэбэр паар дээрэ тариһамнай ургасань ехээр унаа һэн.

Тиимэһээ урда жэлынь бобы тариһан газарта шэниисэ тарихада ондоо ургамалнуудһаа һураггүй таарамжатай гэжэ бидэ тоолодогбди. Хоёрдохи жэлдээшье тэндэ шэниисэ һайнаар ургадаг байна.

1961 оной дүй дүршэл дээрэһээ харахада, кукуруза таридаг, ургасынь хойноһоо харууһалдаг машинатай ажахын бүхэндэ тэрээгээрээ бобы таряад, ургасыень харууһалхада зохистой гэжэ гүйсэд элирээ. Харин тэрэнэй ургасые ороохото ургамал хуряадаг машина, комбайнаар хадажа, хуряажа абахада баһал тараамжатай.

Энэ ургамал хүдөөгэй ажалшадай дунда хаа хаанагүй һайшаагдажа, үндэрөөр сэгнэгдэнэ. Хэрбээ түрүү ажахынуудай дүй дүршэлые ажалдаа зүбөөр нэбтэрүүлжэ, научно-шэнжэлэлгын эмхи зургаануудай туйлалтануудые һайнаар хэрэглэжэ шадаа һаа, заабол үндэр баян ургаса абтаха байна. Энээндэ хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй анхаралые гүйсэд хандуулха хэрэгтэй.

Саашадаа тэжээлэй бобын һайн сортонуудые бии болгохын тула туршалгын хүдэлмэри һайса ябуулха шухала. Илангаяа хуряахада буурсагайнь тэһэрдэггүй бүхэ сорт бии болгохо ёһотойбди. Энэ талаар «Жемчужина полевая» ороохо, ногоон набша намаа ехээр үгэдэг бобын сорто зүбөөр таряад, элбэгээр ургуулдаг болоо һаамнай һайн бэлэй.

(«Земледелие» журналай 1961 оной 12-дохи номерһоо абтаба).

Бурядай совнархозой шэнэ предприятинуудай нэгэн—«Бурят-кабель» гэжэ Улан-Удын завод электропромышленностьда хэрэгтэй хэрэгсэлнүүдые бүтээжэ эхилээ. Электропровода хамгаалга бүрихэ «ОГ—2—Э» маркын түрүүшын машина бүтээгдэбэ. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: слесарь Александр Бурчевский, халаанай мастер Петр Стрельцов хоер «ОГ—2—Э» машинын хабсаралга шалгажа байна.

А. МАНТАЕВАЙ фото.

ЕҺО ТЭДЫСЭ ШАЛГАҺАНАЙ ХОЙШОЛОНГУУД

19 бүлэгһөө бүридэһэн хэдэн арбаад хуудаһан дээрэ бэшэжэрхиһэн хүбхэгэр акт. Одоо даа, энээн соо юу хээн бэшэгдээ, «Заготскодой» конторын хүдэлмэриин дутагдалнууд балшыса харуулагдаба ха юм гэжэ хэнэйшье һанамаар байгаа бэлэй.

Харин тэрээн соомнай юун тухай бэшэгдээ юумэ ааб гээ һаа, гүрэнэй банкаар орошолһон, гаргашалһан бэшэлгэнүүд дүримэй ёһоор хэгдэнэ, кассын мүнгэнэй орошо, гараша тусхай хуулита формын ордероор бэшэгдэнэ, конторын хүдэлмэрилэгшэдэй жаяг заршам хангалтатай даа гэхэ мэтэ мохоо гуурһанай мүрнүүд байшоо. Энэ хэнэй, хаана бэшэһэн акт гээшэб гэбэл. Улан-Удын мяха-консервын комбинадай ахалагша ревизор нүхэр Телятниковай Яруунын «Заготскодой» конторын ажал-ябуулга шалгахадаа бэшэһэн акт гээшэ.

Теэд ямар шалтагаанһаа энэ конторо муугаар хүдэлнэб, тушааһан малайнь мяханай өөрынь үнэ сэн түсэбөөр хараалһанһаа хэтэрхэй үнэтэй болодог бэ гэхэ мэтэ гол шалтагаанууд элирхэйлэгдээгүй. 1961 ондо энэ конторын хүдэлмэри бүри муудажа, олзо оруулха түсэбыншье дүүргэгдээгүй боложо захалһан. Тиимэ болохолоорнь комбинадай ревизорнууд майда, тиигээд ноябрьда Яруна руу морилжо, хэдэн хоногоор шалгалта хэһэн, ноохой нобшо татаһан байгаа. Һүүлээрнь үнөөхил ута унжагар актнуудаа табяад лэ бусаад һэн.

Иигээд лэ ёһо дүүргээд ошожо байхадань тэсэжэ һууха аргагүй ха юм даа. Ушар иимэһээ Яруунын аймсоведэй гүйсэдком тусхай комисси байгуулжа, шалгалта хүүлһэн байна. Тиихэдэнь юун элирүүлэгдээб?

Малай тоо бүридхэл худхашанхай, бүридхэлэй дэбтэр хүтэлэгдэдэггүй байшоо. Тэрээнһээ боложо 43 томо үхэр жэжэ залуу үхэрнүүд болошонхой, тиихэ зуураа, аяар 8114 килограммаар малай шэгнүүр дутаһан баримта тодорхойлогдоо. Энэ юун дээрэһээ болооб? Нэгэ иимэ баримта харуулая. 1961 оной август соо 759 килограмм шэгнүүртэй мал тушаан абтаба гэһэн хуурмаг квитанци бэшэгдэһэн, тэрээндэ 732 түхэриг 43 мүнгэн түлэгдэһэн байгаа.

Квитанци дээрэ бэшэгдэһэн нэрынь ёһоор тэдэ хүнүүдһээнь асуулта хэхэдэ, ямаршье мал тушаагаагүй һэмди гэжэ эрид арсаба. Энэ хуурмаг хэрэг комбинадай ревизорнууд ухашалжа, уудалан элирүүлжэ, гэмтэ нюурнуудые тобойсо харуулжа шадаха аргатай байгаа гү? Аргатай, уялгатайшье байгаа! Теэд ямар ушарһаа тэдэниие далдалнаб?

Ревизор нүхэр Гожиновай шалгалта хэхэ үедэ конторын ахалагша бухгалтер Красноносенькиx гэгшэ өөрөө кассаяа барижа байгаа. Тэрэниие обёоороогүй гэхэдэ яажа таарахаб. Бухгалтерай өөрөө кассаяа бариха гээшын хуулиар хоригдодогынь мэдээжэ. Тиихэдэ жааханшье донгодолгодо ороогүй Красноносенькиx майда болоһон шалгалтын һүүлээр хуурмаг квитанци зохёожо мүнгэ үбэршэлхэһөө гадуур, хэтэрхэдээ һанааһаа абажа үнэндөө үгы байһан хүнүүдэй нэрэнүүдые түлөөһэнэй ведомостьнуудта бэшэжэ байгаад, 200 түхэриг сэбэр мүнгэ һуулижархиһан баримта элирүүлэгдээ.

Ахалагша бухгалтер Красноносенькиx кассирай «уялга» дүүргэжэ байхадаа, мал, шубуу тушаагаашадта мүнгынь түлэхэдөө салингай ведомостьдо оруулжа бэшээд лэ, мүнгэ абагшаһаа тэрэниие үнэмшэлһэн документ харуулхые дурадхангүй түлэдэг һэн. Гадна олонхи ведомостьнууд конторын хүтэлбэрилэгшын, ахалагша бухгалтерай гар табилгагүй байха юм.

Конторын 1961 оной 9 һарын туршада ажал-ябуулгые бүхы талаһаань шалгаа болоходоо, комбинадай ревизор нүхэр Гожинов гүрэн түрые мэхэлхэ, худал хуурмаг мэдээ хүргэхэ ябадалые эрид зайсуулха, түсэб, уялгануудай дүүргэлтэ тухай тоосоо мэдээнэй зүб байхын хойноһоо хиналта шангадхаха тухай КПСС-эй ЦК-гэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй 1961 оной майн 19-нэй үдэр гаргаһан тогтоол хараадаа абаагүйнь тон гэмшэлтэй.

Энэ бэшэг соо Улан-Удыч мяха-консервын комбинадай мэдэлэй эмхи зургаанай хүдэлмэриие шалгаха ябадалда бии байһан дутуу дунданууды харуулһан нэгэ хэдэн баримтанууд тэмдэглэгдэбэ. Тиигэбэшье энэ дохёо шалгалта, хиналтаа саашадань һайжаруулха хэрэгтэнь комбинадай хүтэлбэрилэгшэдтэ ямар нэгэн туһаламжа болохо һэн ха гэжэ бодоходоо бэшэбэди.

Г. Желаев,
аймтүйсэдкомой финансын таһагые даагша.
Д. Бадмацыренов,
РСФСР-эй финансын министерствын шалгалта-хиналтын управлениин Яруунын аймагтахи ревизор.

национализм, шови- ... эбсэшэгүй байхаар ... ажа орһлдодог. Дэл- ... ронууд национализ- ... ар болгон, социалис ... алые задагайруулха ... хэрэглэдэг юм. Энэ ... жэшээ эли тодоор ... ажалай пар- ... шэд Ходжа ба ... буржуазна национа- ... мүнөө Советскэ ... социализмда эсэр- ... коммунизмда эсэргүү ... удамаршадтай нэгэ-

...нинскэ аха дүү ... ажалай пар- ... шэдэй хараа бо- ... буруушаагаа. Энэ ... борилагшад коммуни- ... уудай хамтаараа зо- ... ба Мэдүүлгые бу- ... орондын комму- ... нэгэдэлые һандааха ... гаргажашье бай- ... социалис нэгэдэлһээ ... байгуулха гэһэн ... теориин талаар бу- ... талаараа аюултай ... Эсэсэй эсэстэ ... байгуулалтые ... болохо байна.

...лизмын ба арадуу- ... үзэл болбол ... нэгэдэлые улам ... үүргэ дүүргэнэ. ... өөрыгөө хам- ... хүүлхэ хэрэгтэ ... Договорто ха- ... ажал-ябуулгада ... национализмын үзэл ... Социализмын ... хархис империалис ... орхын түлөө тэм-

сэжэ байһан арадуудай үнэн сэхэ нүхэдынь болоно. Эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэлдэнь али болохо туһаламжа, дэмжэлгэ үзүүлдэг. Мүнөө Азиин ба Африкын олон оронууд Совет гүрэнэй туһаламжаар 250 гаран промышленна томо предприятинуудые барижа байнхай. Бэеэ дааһан залуу гүрэнүүдэй национальна экономико байгуулха хэрэгтэ эдэнь ехэ удхашанартай юм. Хитад, Чехословаки, Польша, Венгри, Болгари, Румыни, Германиин Демократическа Республика болон бусад социалис оронууд Ази, Африкын тэдэ оронуудта элдэб туһаламжа үзүүлжэ байдаг.

Советскэ Союзай Коммунистическэ парти бусад аха дүү партинуудтай Ленинэй зааһан гуримай ёһоор, адли тэгшэ эрхын үндэһөөр хани харилсаагаа эрхилдэг гээшэ. Буржуазин удамаршад, ревизионистнуудай худалаар хэлэдэг шэнгеэр бусад партинуудые КПСС «ударидадаг» бэшэ юм. Социалис лагерьтал адли дэлхэйн коммунис хүдэлөөндэ Коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй бүхы партинууд адли тэгшэ эрхэтэй, нэгэн һанал бодолтой байһан, байһааршье гэжэ манай парти бүхы дэлхэйн үмэнэ мэдүүлһэн.

«Коммунис хүдэлөөндэ «дээдэ зэргын», «мэдэлээ үгэнги» партинууд гэжэ байхагүй. Бүхы коммунистическэ партинууд адли тэгшэ, бэеэ даанхай байдаг, коммунис хүдэлөөнэй, тэрэнэй илалтын, алдуу дутуугай түлөө бүгэдөөрөө харюусадаг юм. Коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинууд хүдэлмэришэн ангиин үмэнэ, ажалшадай үмэнэ, дэлхэйн хүдэлмэришэнэй ба коммунис хүдэлөөнэй үмэнэ харюусалгатай гээшэ» (Н. С. Хрущев).

КПСС-эй аша габьяае аха дүү партинуудай үндэрөөр сэгнэһэндэнь урмашан, советскэ коммунистнууд хүн түрэлтэнэй зол жаргалай түлөө хамтын тэмсэлдэ өөһэдынгөө хүсэл зориг шэглүүлнэ. Бүхы хүн түрэлтэнэй ерээдүйн зол жаргалай заатагүй мүндэлхые батаар этигэжэ байһан КПСС-эй Программа дотор иигэжэ хэлэгдэнэ: «Коммунизм тээшэ дардам харгы гаргагданхай. Энэ замаар олон арадууд дабшажа ябана, энэ замаар бүхы арадууд хэзээдэшье дабшаха».

Л. ПОХОСОЕВ,
КПСС-эй обкомой лекторнуудай бүлэгые хүтэлбэрилэгшэ.

МОНГОЛ АРАДАЙ РЕСПУБЛИКАДА

(Малай түл абалгын ябаса тухай 1962 оной мартын 1-нэй мэдээнһээ)

Республика дотор 2024,9 мянган толгой элдэб түрэлэй малнууд түрэжэ, 2029,6 мянган түл гаргаа. Гараһан түлэйнь 1953,5 мянган толгой гэхэ гү, 96,3 процентнь амида абтанхай. Амида абтаһан түлые элирхэйлбэл.

— Ботого (тэмээнэй түл)—96,1 процент
унаган —98,0 процент
Тугал —99,3 процент
хурьган —96,9 процент
болоно. («Үнэн» газетэһээ)

ТОБШОХОНООР...

Цанир тосхондо интернат-һургуули эмхидхэгдэһээр гурба-дурбэхэн жэл боложо байна. Энэ һургуулида ехэнхидээ Закаменай «Дружба» колхозой гэшүүдэй үхибүүд һуралсадаг юм. Эндэ һуралсаһан үхибүүд абари зангааршье һайн, номдоошье бэрхээр һуралсадаг болонхой. Коммунизмын үедэ ажаһууха залуу үетэнөө хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ һургуулиин багшанар һаналаа ехээр хандуулна.

Б. НАЙДАНОВ.

☆ **Ан үсхэбэрилдэг ажахын** хүдэлмэришэн Зинаида Шахова үетэн нүхэдэйнгөө дунда эрхим түрүү ажалаараа суурхана. Тэрэ үнгэрэгшэ жэлдэ халтар хара үнэгэнһөө 125 гүлгэ абаха түсэбтэй һаа, тэрэнээ 136 толгой болгоһон байгаа. КПСС-эй Яруунын райком, аймгүйсэдкомой тогтоолой ёһоор Зинаида Александровна аймагай Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэнхэй.

В. БАЙБОРОДИН.

☆ **Бичурын дунда һургуулиин** һурагшад хоорондоо элдэб янзын спортоор мүрысөө, һорёонуудые үнгэргэжэ байдаг. Һаяхан эндэ мэргэн буудагшадай мүрысөөн болоо. Үхибүүдэй дундаһаа Ястребов Георгий, Леонов Яков, басагад сооһоо Белых Лариса гэгшэд шалгараа.

Г. АШИРОВ.

БУРЯТ ҮНЭН
3-дахи нюур

Хилын саанаһаа

Гүн гүнзэгы удхатай зохёолой 60 жэлэй ойдо зорюулагдаһан конференци

УЛАН-БАТОР, апрелиин 2. (ТАСС). В. И. Ленинэй «Юу хэхэб?» гэһэн гүн гүнзэгы удхатай зохёолой хэблэгдэһээр 60 жэлэй ойдо зорюулагдаһан теоретическэ конференци Монголой гүрэнэй университедтэ болоо гэжэ МОНЦАМЭ агентство мэдээсэнэ. Тус университедэй марксизм-ленинизмын кафедра энэ конференциие эмхидхээ.

Уласхоорондын коммунис хүдэлөөндэ В. И. Ленинэй номой түүхэтэ удхашанартай байһан тухай, ревизионизмда эсэргүүгээр хэгдэһэн тэмсэлдэ, социализмын үзэл сурталые хүдэлмэришэн ангиин дунда дэлгэрүүлгэдэ тус номой дүүргэһэн үүргэ тухай конференци дээрэ хэгдэһэн гол элидхэлнүүд дотор хэлэгдэһэн байна. Россида дайшалхы марксистска парти байгуулгада ехэ үүргэ дүүргэһэн энэ гайхамшагта зохёолой гүн гүнзэгы удхатай байһые элидхэл хэгшэд тэмдэглэһэн байна. Монголой арадай-революционно партиин ажал-ябуулгада В. И. Ленинэй зохёолой элитэ ехэ үүргэ дүүргэһэниинь тусгаар тэмдэглэгдээ.

Сүлөөтэ арадай һайндэр

БУДАПЕШТ, апрелиин 3. (ТАСС). Апрелиин 4 — венгер арадай ехэ һайндэр болоно. Фашистска эзэмдэгшэдые Венгриин газар дээрэһээ Совет Арми 17 жэлэй саада тээхи энэ үдэр хүсэдөөр намнан гаргажа, сүлөөтэйгөөр хүгжэхэ зам венгер арадай үмэнэ нээжэ үгэһэн байгаа.

Баярай суглаанууд, Венгри Советскэ Союз хоёрой хоорондохи хани барисаанай үдэшэнүүд предприятинуудта, һургуулинуудта, үйлэдбэриин кооперативуудта, эмхи зургаануудта эдэ үдэрнүүдтэ боложо, ажалшад зохёон байгуулхы ажал хүдэлмэриингөө дүнгүүдые гаргана. Городууд болон тосхонуудта эмхидхэгдэһэн хэдэн олон выставкэнүүд 17 жэлэй турша венгер арадай туйлаһан амжалтануудые эли тодоор харуулжа үгэнэ.

Секешфекервар городтохи алюминиин комбинат һайндэрэй үедэ баярай оршон байдалда ашаглалгада үгтэхэ. Советскэ Союзай һайн һайхан туһаламжатайгаар бодхогдоһон энэ комбинат Венгриин хоёрдохи табан жэлэй эгээн томо шэнэ барилгануудай тоодо оролсоно. Комбинадай ашаглалгада үгтөөд байхада, алюмини абадаг зүйлнүүдые орон дотор үйлэдбэрилгэ 6 дахин нэмэхэ юм.

Венгриин бусад городууд болон областьнуудай ажалшад һайндэрые мүн лэ ажалай амжалтануудые туйлан угтажа байна.

Үбшэн хүнүүдые оасайхид буудан алана

ПАРИЖ, апрелиин 3. (ТАСС). «Нюуса зэбсэгтэ организациин» алууршад Алжирай Бу Зареа городто энэ үглөөгүүр үзэгдөөгүй муухай гэмтэ үйлэ хэрэг хэһэн байна.

15 алууршад—оасайхидһаа бүридэһэн банда дүрбэн автомашинада һуугаад, «Бо Фрэзье» гэжэ клиникын хажууда энэ үглөөгүүр эртэ ерэһэн байна. Үбшэндэ дайрагдаад хэбтэжэ байһан алжирайхидые тэдэнэр клиникын байшан соо ороод автомадаар буудаһан байна. Үбшэнтэдһөө юһэн хүн алуулаа, долоон хүн шархатаа.

Эндэһээ бусахынгаа урда тээ бандидууд директорэйнь кабинет соо 15 килограммай бомбо табижа тэһэлээ. Тэрээнһээ боложо клиникын байшан һандаргагдаһан, гарза хохидол болоһон байна.

ФРГ-дэхи эзэмдэлгын сэрэгүүд зоргоороо аашалалдана

БОНН, апрелиин 3. (ТАСС). Люнебургска таладахи Золтау гэжэ газарай округой засагаархид энэ райондо байдаг Англиин сэрэгүүдэй зоргоороо аашалалгада буруушаалга мэдүүлээ. Маневрын болоходо, Англиин танкнууд таряа гэмтээһэн, харгы зам һандаргаһан байна. Олон танкнууд зэргэлжэ ябаад таряалан дээгүүр гараһан байха юм.

Тэмсэл үргэлжэлһөөр

НЬЮ-ЙОРК, апрелиин 3. (ТАСС). Америкын тала харадаг хархис правительствода эсэргүүсэн арад зоной хэдэг тэмсэл Доминиканска Республикада үргэлжэлһөөр. Зэбсэглэгдэһэн бүлэг залуу доминиканецууд Санто Доминго городто хоёр радиостанци үсэгэлдэр эзэлэн абаад, правительствые унагааха гэһэн уряа дамжуулаа гэжэ Ассошиэйтед Пресс агентство мэдээсэнэ. Арад зондо эсэргүүгээр шэрүүн шанга полицейскэ хашалта хэһээлтэ хэжэ байһан правительстводо эсэргүүсэн восстани хэхыень уряалан арадта тэдэнэр хандаһан байгаа.

Сан-Кристобал городой уур сухалаа хүрэһэн хүн зон хүдөө ажахын банкые галдажархёо.

Венесуэлын таряашад буһалгаална

КАРАКАС, апрелиин 3. (ТАСС). Газар үгэхэ тухай эрилтэдээ харюу үгэхыень хэдэн һарын турша соо хүлеэжэ ядахадаа, Фалькон штадай 250 таряашад гурбан помещигэй газарые буляажа абаа.

Венесуэлын таряашадай федераци өөрыңгөө мэдүүлгэ соо иигэжэ тэмдэглэнэ. «Өөһэдынгөө гэр бүлынхидые тэжээхын, тэдэниие үлэсхэлэн ядуу байдалһаа зайсуулхын тулада бороотой үеын эхилхын урда тээ тарилга хэжэ болохоор газар олониитэ таряашад бэдэржэ байна».

«Газарай реформо хэхын түлөө, Венесуэлын таряашадые хүшэр хүндэ байдалһаань зайсуулхын түлөө хамтаараа тэмсэхыень депутадуудай палатые, штадуудай хуули гаргадаг ассамблейнүүдые, муниципальна соведүүдые» таряашадай федераци уряална.

Гизенгын хуби заяан ямар байнэб?

ПАРИЖ, апрелиин 3 (ТАСС). Гизенга Лумумба шэнгеэр баһал алуулхаяа байна гээшэ гү? А. Гизенгын хуули бусаар гурбан һарын турша соо түрмэдэ хаагдаад байһанһаа уламжалан, Конгын арадай ханинар иигэжэ һанаагаа зобоно гээд «Юманите» газетэ бэшэнэ.

Антуан Гизенгын хуби заяан тушаа Адулын правительство абяа аниргүй байһан зангаараа. Мобутын тусхай сэрэгүүдһээ ондоо хүнүүд Гизенгатэй уулзаха эрхэгүй болонхой. Врачынь шье оролго хоригдоһон байна гээд газетэ тэмдэглэнэ.

Политическэ удхатай шууяатай сүүд хэхэгүйн тулада Гизенгые усадхан алаха гэһэн түсэбые хархис этэгээдүүд зохёонхой гээшэ ха. ООН-эй секретариадта буруушаалгын телеграммануудай олоор ородог байбашье, ООН-эй засагаархид Конгын хархис этэгээдүүдэй зоргоороо аашалха арга олгоно гээд «Юманите» бэшэнэ.

СУВАННА ФУМА: Арад зон илалта туйлаха

ХАНОЙ, апрелиин 3. (ТАСС). Саваннакедэй бүлэгэй һаад ушаруулһанһаа уламжалан, коалиционно правительство байгуулха гэһэн оролдолгоһоомни үрэ гараагүй гэжэ шаналжа байһанаа Лаосой хуулита правительствын премьер-министр хан хүбүүн Суванна Фума правительствын гэшүүдэй, армиин офицернүүдэй үмэнэ үгэ хэлэхэдээ элирхэйлэн мэдүүлһэн байна.

Правительствын болон Нео Лао Хак Сат партиин нэгэдэлые дайсадай һуларуулхагүйн тулада һэримжэтэй байхыень арадые болон армиие Лаосой премьер-министр уряалаа. Арад зон эсэслэн илаха гэжэ би батаар этигэнэб гээд Суванна Фума үгынгөө түгэсхэлдэ хэлэһэн байна.

Үглөөдэр хан хүбүүн Суванна Фума Франци орохоёо ниидэн гараха байна.

США-гэй компартиие хамгаалха

НЬЮ-ЙОРК, апрелиин 2. (ТАСС). США-гэй коммунистическэ партиин хүтэлбэрилэгшэд Гэс Холлые, Бенджамин Дэвисые, мүн ороной политическэ ажабайдалда коммунистическэ партиин хабаадалсаха эрхые хамгаалха талаар тэмсэл хэхэ комитет Холбоото Штадуудта байгуулагдаа.

Элизабет Флинн, Джеймс Торми, Сирил Филип гэгшэд комитедэй хүтэлбэридэ ороо.

Комитет хадаа ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха, буруушаалгын хүдэлөө эмхидхэхэ, США-гэй коммунистическэ партиие, Маккарэнэй хуулиин ёһоор харюусалгада хабаадуулагдажа байһан тус тус хүнүүдые хамгаалха зорилгоор мүнгэ зөөри суглуулха хүсэлэнтэй.

Эб найрамдал хамгаалха Урда Вьетнамдахи комитедэй мэдүүлгэ

ХАНОЙ, апрелиин 2. (ТАСС). Урда Вьетнамда эсэргүүгээр США-гэй хэжэ байһан эзэрхэг түримхэй зэбсэгтэ добтолгые эб найрамдал хамгаалха Урда Вьетнамдахи комитет мэдүүлгэ хэхэдээ уур сухалтайгаар буруушааһан байна. Урда Вьетнамай патриодуудай «Сүлөөрэлгэ» гэжэ агентство энэ мэдүүлгыень дамжуулаа. «Урда Вьетнамые сүлөөлхэ национальна фронтын» мартын 15-най мэдүүлгые комитет хүсэдөөр дэмжэжэ байһанаа элирхэйлэн мэдүүлээ. Урда Вьетнамай арадта эсэргүүгээр хэжэ байһан эзэрхэг түримхэй дайн байлдаагаа зогсоохо тухай, Америкын бүхы буу зэбсэгүүдые, сэрэгэй хүнүүды Урда Вьетнамһаа гаргаж абаашаха тухай, хамагай түрүүндэ, Сайгондохи Америкы сэрэгэй командованиие усадхаха тухай эрилтэнүүдые Америкын империалистнуудай үмэнэ национальна фронт хэһэн байгаа. Урда Вьетнамай арадай хэжэ байһан үнэн зүб тэмсэлые дэмжэһэнэйнь түлөө Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведтэ комитет мүн лэ баясхалан хүргэһэн байна.

Аргентинэдэхи байдал

НЬЮ-ЙОРК, апрелиин 3. (ТАСС). Аргентинын шэнэ президент министрнүүдэй кабинедые байгуулаа. Гэбэшье кабинедэй гадаадын хэрэгүүдэй министрын, экономикын министрын, тэрэшэлэн армиин, далайн-сэрэгэй, агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдэй талаар гүрэнэй секретариин тушаалнуудые дааха хүнүүд олдоогүй байха юм. Эдэ тушаалнуудта хүнүүдые томилолго президентын ажал-ябуулгые хинажа байдаг сэрэгэй дээдэ засагаархидһаа дулдыдаха байна.

Шэнэ правительствые «биргүй тулюур кабинет» гэжэ нэрлэхэ зуураа, Ассошиэйтед Пресс агентствын корреспондент иигэжэ заана. Кабинедые байгуулха гээшэ «шэнэ президентын үмэнэ табигдаһан бүхы асуудалнууд сооһоо эгээн лэ бэрхэтэй хэрэгынь байшоо». Президент хадаа тэрээндэ дурагүйгөөр хандадаг конгресстэй тулалдаха бэатай болохо байна. Конгрессэй сесси майн 1-дэ эхилхэ юм. Мартын 18-да болоһон һунгалтын үедэ перонистска партиин илалта туйлаһые тэрэнэй правительство мэдэрнэ гү, али үгы гү гэһэн шухала шиидхэбэри энэ үе соо президент гаргаха ёһотой юм гээд корреспондент мэдүүлнэ.

Олонхи политическэ партинууд, тэрэ тоодо урдын президент Артуро Фрондисиин эблэршэгүйшүүлэй гражданско-радикальна союз гэжэ парти хадаа перонистнуудта губернаторнуудай 5 тушаал, конгрессто 43 һуури үгтэхэ ёһотой гэжэ тоолоно. Перонистнууд эдэ һууринуудые үнгэрэгшэ һарада болоһон һунгалтын үедэ абаха болоһон байна бшуу. Перонистнуудые засагта оруулхагүйбди гэжэ сэрэгэйхид шахаа тангаригаа үгэһэн байха юм.

Һунгалта үнгэргэхэ уряатайгаар шэнэ, президентын хандаха байһан тушаа корреспондент эли тодоор заанагүй.

ЖУО СҮҮДТЭ ҮГТӨӨ, ОАС-ЭЙ БУСАД ХҮТЭЛБЭРИЛЭГШЭД БАРИГДААГҮЙ ЯБАЖА БАЙҺААР

ПАРИЖ, апрелиин 3. (ТАСС). 1961 оной апрельдэ Алжирта болоһон сэрэгэй-колонизаторска үймөөе үүдхэһэн гол зэмэтэдэй нэгэн, урдын генерал Эдмон Жуо гэгшые сэрэгэй дээдэ трибуналай сүүдтэ үгэхэ тухай декредтэ президент де Голль, премьер-министр Дебре үсэгэлдэр гар табяа.

Жуо үймөөнэй урагшагүйдэһэнэй һүүлээр тэрьелжэ үгы болоод, Салантай, «хэтэрмэ» этэгээдүүдэй бусад хүтэлбэрилэгшэдтэй хамта фашистнууд-колонизаторнуудые нюусаар хүтэлбэрилжэ байһанаа, энэ жэлэй мартда Алжир городто шэнэ үймөө татаха һэдэлгэ гаргаһан байгаа. Жуо неделиин урда тээ Оран городто баригдаад, тэрэ гэһэнһээ хойшо Парижай түрмэнүүдэй нэгэндэ һуужа байна.

1961 ондо правительствода эсэргүү үймөө татаһанайнгаа түлөө Жуо саазалуулха гэжэ заочноор шиидхэгдэһэн юм; заочноор гаргагдаһан шиидхэбэри, тэрэнэй баригдаад байгаа һаань, трибуналай шэнэ заседаняар дахяад батадхагдаха ёһотой гэжэ Франциин хуулинуудай ёһоор хараалагдаһан бэйна. Тэрэнһээ гадна Эдмон Жуо урда тээнь гаргагдаһан шиидхэбэриһээ хойшо хэһэн гэмгэ аашануудайнгаа түлөө харюусаха болоно. Жуо, Салан болон тэдэнэй дүтын хүнүүдэй хүтэлбэрилдэг ОАС харата муухай аашануудые олоор гаргажа, шуһа ехээр адхаруулһан, олон хүниие алаһан байна бшуу...

Жуо гэгшын сүүд Парижахи сүүдэй яаманай ордон соо апрелиин 11-дэ эхилхэ. «Хэтэрмэ» этэгээдүүдэй толгойлогшонорой хэрэгүүдые хаража үзэхын тулада зорюута байгуулагдаһан сэрэгэй дээдэ трибуналые кассационно сүүдэй палатануудай нэгэнэй түрүүлэгшэ Шарль Борнэ толгойлно. Генералнууд болон адмиралнуудһаа, Хүндэтэ легионой орденой хүтэлбэрилхы соведэй түрүүлэгшэһээ, элитэ ехэ юристнүүд болон дипломадуудһаа сэрэгэй трибунал бүридэнэ.

1961 оной апрельдэ болоһон үймөөе толгойлһон бүлэг олон генералнууд, полковнигууд Алжиртахи, мүн Францидахи «нюуса зэбсэгтэ организацинуудые» мүнөө хүтэлбэрилжэ байдаг. Тэдэнэй дундаһаа оройдоол гурбан хүн: Шарль, Зеллер, Жуо гэгшэд арестовалагданхай. Бусадынь үшөө баригдаагүй, хара хэрэгүүдээ үргэлжүүлжэ байһаар. Саазалуулан алуулха гэжэ заочноор шиидхэгдэһэн генерал Гарди «хэтэрмэ» этэгээдүүдэй нюуса радиогоор хирэ хирэ болоод лэ үгэ хэлэдэг. Парашютистнүүдэй полковник байһан Аргу Испани зугадан ороод, Франкогой засагаархидаар «шанга хиналтада абтаһан» аад, энэ оной февральда «хайшаашьеб тэрьелжэ үгы болошоо».

«Хэтэрмэ» этэгээдүүдэй полковник байһан Лашеруа Испанида Франкогой дали доро һуужа байдаг. Тэрэниие Саланай «Геббельс» гэжэ эндэхи газетэнүүдэй нэгэн нэрлэһэн байха юм. «Алжирта хаананшьеб» полковнигууд Годар, Бруаза, Гардес, Шатожобер, гэдэнһээ доогошогуур зэргэтэй хэдэн арбаад сэрэгэйхид харата үйлэ хэрэгүүдээ үргэлжэлүүлжэл байһаар... Лагайярд, Сюзини, Алжиртахи үймөөнэй бусад «гражданска» хүтэлбэрилэгшэд баригдаагүй ябажа байһаар.

«Нюуса зэбсэгтэ организациин» гэшүүдтэ эсэргүү эрид шанга хэмжээнүүдые засагаархид олониитын эрилтээр һүүлэй үедэ абажа эхилээ. Нэгжүүлнүүд хэгдэнэ, документнүүд шалгагдана. Нэгжүүлнүүдэй үедэ буу зэбсэгүүд, һомо хэрэгсэлнүүд, гар аргаар хэгдэһэн бомбонууд, тэрэнэй взрывательнууд, алууршадай бусад «зэр зэмсэгүүд» олдоно. ОАС-эй Францидахи хэдэн эмхинүүдэй хүтэлбэрилэгшэд арестовалагдаа. Ороной баруун талын хубида харата аяг аашануудаа гаргажа байһан бандидуудай нэгэн Савели гэдэг үсэгэлдэр баригдаа. Полицинхидай эдэбхитэй боложо байһые, Франциин эрхэтэдэй, правительственна болон ниитын эмхи зургаануудай аюулгүй байдалые сахиха талаар зарим алхамуудай хэгдэжэ байһые Франциин хэблэл болон олониитэ һаналаа хананггяар тэмдэглэнэ.

Алууршад-оасайхидта эсэргүүгээр абтажа байһан эдэ хэмжээнүүдые буржуазна хэблэлэй зарим хубинь магтаха һанаашалга гаргана. Һүйдхэл хэдэг этэгээдүүдтэй тэмсэлдэ «эрид хубилалта» болоод байна гэһэн хэбэртэйгээр заримашуул мэдүүлнэ. Гэбэшье һанаагаа амарха саг тулажа ерээдүй байһаар гэжэ Франциин хэблэлэй олонхи органууд тоолоно. Хуряажа абтаһан буу зэбсэгүүд, бомбонууд, һомо хэрэгсэлнүүд хадаа оасайхидай мэдэлдэ байһан зэбсэгүүдэй тон заахан хубинь болоно, алууршадай тон үсөөхэн хубинь баригданхай, ОАС-эй хорото хадхуур һуха татан хаягдаагүй байһаар гэжэ «Монд», «Франс-Суар», «Экспресс», «Франс-обсерватор» гэжэ газетэнүүд, мүн коммунистическэ хэблэл тэмдэглэнэ.

Республикада эсэргүүгээр орогшодто, французууд болон алжирайхидай шуһые адхаруулагшадта эсэргүүгээр эрид шанга хэмжээнүүдые абахыень Франциин арад баадхана.

Сенегалай Республикын эгээ шухала хүдөө ажахын ургамалнуудай нэгэниинь таримал һамар юм. Жэлдээ тэндэ 900.000 тонно һамар абтадаг. Сенегал иимэ һамар абалгаар дэлхэй дээрэ дүрбэдэхи һуури эзэлдэг байна. Абтаһан һамарайнь 80 процент гадаадын оронуудта худалдагдадаг юм. Зураг дээрэ: гадаадын оронуудта худалдагдаха һамар халагалдаг газар. Синьхуа—ТАСС-эй фото.

ЗОНОЙ ЭРИЛТ... ЖЭЖЭ ХЭРЭГ БЭ...

Хүдөө нютагуудай ажалшадай эрилтэ хэрэглэмжые һайнаар хангахын тула худалдаа наймаа шэнэ гуримаар ябуулха тухай партиин шэнэ Программа соо эли тодоор заагданхай.

Тиин гэтэр Мухаршэбэрэй аймагай ажалшадай, илангаяа холын малшадай эрилтэ хүсэд хангагданагүй гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Эд бараанай эрьесын түсэб үнгэрэгшэ жэлдэ аймаг дотор 94,8 процент дүүргэгдэһэн гэхэ гү, али 384 мянган түхэригэй элдэб зүйл ажалшадта дутуу наймаалагдаа. Аймагай үхы худалдаа наймаанай магазинуудай 50-ниинь жэлэйнгээ түсэб күргээ нэрэтэй.

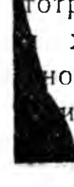
...һаяхан аймагай эд хэрэглэгшэдэй тоосоото суглаан боложо, үнгэрэгшэ жэлдэ аймпотребсоюзай правлени юу хээб гэһэн асуудалаар тус бүлгэмэй түрүүлэгшэ нүхэр Фомин, шалгалтын комиссиин түрүүлэгшэ нүхэр Волошин гэгшэд тэрэ суглаан дээрэ тоособо. Олониитэ эд хэрэглэгшэдэй түлөөлэгшэд энэ суглаанда ерэхэдээ худалдаа наймаанай а... ридэ ушардаг дутуу ... усадхаха арга боломжо... рилго тухайгаа мэдэхэ... халан абалсаха гэжэ с...

Үнэндөө правлениин ... нүхэр Фоминай час ха... хэһэн тоосоото элидхэ... да хабаадагшад туһа... юушье дуулабагүй... худалдаа наймаанай ... нуудые правлени хайш... тэлбэрилнэб, ажалшад... жэ ургажа байгаа эри... хангахын тула ямар ... га, эмхидхэлэй хүдэл... жэ хэлэбэгүй. Гансал ... нуудаа дурдаад лэ, ху... хайшан гэжэ ажала... гэжэ бодото тобшолол ... хэлсэгдэхээр асуудал ... түрүүн хүн зоной тү... жээндэ хэрэглэдэг ал... магазинуудта саг үргэл... байдаг. Жэшээнь, Суул... совхозуудай, аймагай т... нууд ажалшадаа һайн ... лээмээр хангажа шада... ушарта, илангаяа Суу... Зандин, Гашей, Хая... хүн зон хэдэн үдэр х... даг ушар али олон ... ралдай тосхоной Степ... сын айлнууд аяар 2 ... һаа дабһа, зуруул, т... тэеэ абахаяа колхозо... газинда ерэдэг.

Суглаанда үгэ хэлэһ... худалдаа наймаанай ... бии байгаа дутагдал ... лэб тогтохо зуураа, ... рэглэгшэдэй бүлгэмэ... түрүүлэгшэ нүхэр Фо... тушаалтад хүдөө ню... үсөөн гарадаг. Нютагу... зинуудаар ябажа, аж... тэйнь танилсадаггүй, ... ламжа үзүүлдэггүй га... гараа.

Наймаалагшадай ду... литическэ хүдэлмэри ... данагүй. Аймагай ту... нуудта аяар 90 гаран ... Жэлэй турша соо үйлэ... союзай суглаан нэгэш... социалис мүрысөөн м... дээрэл бэшэгдэнхэй. М... һара, квартал бүри ... Ямар магазинай түр... гээгдэжэ ябаһые мэд... Гансашье наймаалагш... дөө хүтэлбэрилэгшэд ... жэ ябаһые мэдэдэггүй.

Мүнөө аймагай ал... да огородой эдеэн, ху... мэтые харахагүйт. Т... зөөри үбэршэлхэ, урил... үнгэрэгшэ жэлдэ 150 ...

...юрын түмэр замшанай ажалай габьяагай бодото гэршэ болоно.

Николай Иванович даруу зантай, олон үгэгүй хүн. Өөр тухайгаа үсөөн үгэ хэлэдэгшье һаа, үхибүүдтээ ехэ энхэргэн, тэдэнээ коммунизмын үзэл сурталаар хүмүүжүүлхые оролдожо байдаг заншалтай. Гэхэтэй хамта, нүхэр Смирновой гаргаһан оролдолгын ашаүрэ харагдаһаар үнинэй.

Эсэгынгээ хүдэлмэришэ бэрхые халан абаһан, коммунизм байгуулхын түлөө тэмсэлдэ эдэбхитэй шударгыгаар хабаадалсажа ороһон хүбүүдээрнь омогорхохогүйн аргагүй. 8 үхибүүдэйнь хоёр ехэ — Владимир, Юрий гэгшэд Улан-Удын «Электромашина» заводой түрүү хүдэлмэришэдэй зэргэдэ оронхой. Эдэ хүбүүдынь оролдосотой һайн ажалайнгаа түлөө абаһан шагнал, баясхалангуудые эхэ, эсэгэдээ мэдээсэн баясуулдаг. Юрий хүбүүнэйнь портрет заводой хүндэлэй самбарһаа абтадаггүй. ...тотранспортна 1-дэхи контор... хүдэлмэришэд Николай ...новичын 3-дахи хүбүүн — ...ние баһал магтаалай үгэ... ...р хүндэлдэг. 4-дэхи хү... ...нь аяар холын Чукот...

ШАТАР: АЛИШЬЕ КОМАНДЫН ЭРХИ... МЭДЭГДЭЭГҮЙ

БЕЛОГОРСК. Эндэ Бүхэроссин Центральна Соведэй «Урожай» бүлгэмэй шатаршадай дунда Алас Дурна зүгэй зонодо түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн боложо үргэлжэлһөөр. Мүрысөөнэй гурбадахи уулзалгын болоходо манай шатаршад Приморииин хизаарайхидтай наадаа. Шатаршан Бадма Амбаев Аранович гэгшэтэй наадахадаа, абаһаар бараг һайн байдалтай болобошье, саашадаа а... далнуудые хэжэ, ... добтолгые һайжа... гэжэ 36-дахи ябад... «шүүгдээб» гэһэн... ламаар. Шатар... баһал муу байда... шье һаа, хоёрхон... шүүхэ наадаяа ха... дэшоо. Манай ша... һоо гансахан За... мец гэгшэтэй наа... сээ. Эхэнэр шата... Ванчикова, Ринчи... энэ үдэр нүхэдөө... мандадаа хоёр о... һэниинь һайшаа... жэ нааданай тоо ... һон байна. Энэ у... түлөөлэгшэд Хаба... таршадые 4:0, Чи... амурайхидые 4:1 ... гоор шүүгээ. Мүр... бэдэхи уулзалга... АССР-эй команда... таршадые 5:0, Пр... лөөлэгшэд Амура... 3,5:0,5 гэһэн тоо... жэ, Хабаровскын... шатаршад 2:2, ... луулагдаһан пар... даяа дүүргээ. Ду... залгын болоходо ... дынхид амараа.

А. ...

ХОЁР ЕХЭ ТООСОЛДООН

(шог)

Талын горхон
Тэнгэриин үүлэн хоёр
Тоосолдобо ха нэгэтэ—
Хэмнай хэнээ түрөөб гэжэ.
Горхон хэлэнэ үүлэндэ
Би шамай түрөөб гэжэ,
Үүлэн хэлэнэ горхондо
Би шамай түрөөб гэжэ.
Тоосолдобо, тоосолдобо —
Хэниинь хэнээшье
булибагүй.
Тэдэ хоёрой тоосолдохые
шагнажа, шагнажа,
Тахяа үндэгэн хоёр
Тоосолдожо оробо ха:
Тахяа хэлэнэ үндэгэндэ
Би шамайе түрөөб гэжэ,
Үндэгэн хэлэнэ тахяада
Би шамайе түрөөб гэжэ.
Тоосолдобо, тоосолдобо—
Хэниинь хэнээшье
булибагүй.
Гэгээн огторгойн гэрэлтэ
наран
Тэдэнэй тоосолдохые
шагнажа, шагнажа,
Огторгой оёоргүй, дэлхэй
захагүй,
Эгээ тэдээншүү таанадай
тоосолдоон гээд,
Тэдэ дүрбэниие шүүмжэлээ
һэн гэхэ.

Цэбэгмэд Бадлуев.

Саанаһаа...

Гидрометбюрогой ... ёһоор, апрелиин ... нүүдтэ республика ... гэ үүлэтэй байха, ... Баруун зүгһөө һ... хилха. Һүниндөө ... хүйтэн, үдэртөө 1-... лаан болохоор хү...

Н. ... дежурн...

Ре...
Ц. Ц. Ц...

Манай адрес, телеф...

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, ...
ФОНЫ РЕДАКЦИИ: редактора — 46-32. зам. ре... 32-74, ответ. секретаря — 27-37, отделов партийной ... пропаганды — 24-74, сельского хозяйства и совет... тельства — 47-59, промышленности и транспорта, ... — 35-14, культуры — 34-05, писем и рабсельк... отдел переводов и корректорская — 35-95, бухгалтер... Для междугородных переговсров — 16.

Гор. Улан-Удэ, типография Министерств... Бурятской АССР.

Н00640. Зак. ...